

БЕОГРАДСКИ КОНТРАПУНКТ
BELGRADE COUNTERPOINT
LE CONTREPOINT DE BELGRADE
БЕЛГРАДСКИЈ КОНТРАПУНКТ
贝尔格莱德多重旋律
CONTRAPUNTO DE BELGRADO

2018

Република Србија
Министарство културе
и информисања

ЗАВОД ЗА ПРОУЧАВАЊЕ
КУЛТУРНОГ РАЗВИТКА
РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Београд 2018.

Завод за проучавање културног развитка
Риге од Фере 4, Београд

За издавача: др Вук Вукићевић

Уредник: Пеђа Пивљанин

Организатор пројекта: Маја Маринковић

Избор из транскрипта: др Владимир Коларић

Превод на енглески: Грегори де Куир

Превод на француски: Бојан Савић Остојић

Превод на руски: др Светлана Гољак

Превод на кинески: др Ана Јовановић

Превод на шпански: Ана Којић

Дизајн: Ненад Баћановић

Штампа: *Ретро Принт* д. о. о.
Душана Вукасовића 74/2 Београд

Тираж: 50

Објављивање ове публикације омогућило је
Министарство културе и информисања
Републике Србије

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

82.09"20"
821:929

БЕОГРАДСКИ контрапункт / [уредник Пеђа Пивљанин ; превод на енглески Грегори де Куир, превод на француски Бојан Савић Остојић, превод на руски Светлана Гољак, превод на кинески Ана Јовановић, превод на шпански Ана Којић]. - Београд : Завод за проучавање културног развитка, 2018 (Београд: Ретро принт). - 82 стр. : фотогр. ; 23 cm

Текст упоредо на више језика. - Тираж 50.

ISBN 978-86-81529-70-6

а) Књижевност - 21в б) Књижевници - Интервјуи

COBISS.SR-ID 269197324

САДРЖАЈ

БЕОГРАДСКИ КОНТРАПУНКТ.....	5
BELGRADE COUNTERPOINT.....	18
LE CONTREPOINT DE BELGRADE.....	31
БЕЛГРАДСКИЈ КОНТРАПУНКТ.....	44
贝尔格莱德多重旋律	57
CONTRAPUNTO DE BELGRADO.....	70

БЕОГРАДСКИ КОНТРАПУНКТ

„Београдски контрапункт“, у организацији Министарства културе и информисања Републике Србије као покретача и Завода за проучавање културног развитака као реализатора, је међународни скуп чији је циљ да окупи уметнике и мислиоце из различитих делова света, који својим радом значајно доприносе разумевању савремених светских токова, односно ситуације у којој се човек налази у данашњем времену.

„Београдски контрапункт“ је прилика за разговор о питањима која се односе на заједничка и битна искуства, а на која се, са разних личних и геокултурних тачака, могу пружити различити одговори, а могу се, с друге стране, те разлике ускладити у један широко заснован поглед, као у музичком контрапункту.

Зашто баш „београдски“ контрапункт? Јер, Београд је место контрапункта, било и остало. Београд је навикао да буде позорница, не само судара него и сусрета. Свако потпуније сагледа себе у сусрету са другим. Књижевно стварање и слободно мишљење на том темељу гради ширину и дубину упознавања света и времена. „Београдски контрапункт“ је и замишљен да буде показни пример уверења да је човек биће разговора и да у разговору свако може да потврди своју истину, а да не одбаци истину другог.

„Београдски контрапункт“ је први пут одржан 9. и 10. јуна 2017. године, када су на питања постављана у оквиру теме „Шта књижевност може да учини у данашњем времену?“ одговарали Петер Хандке, Фредерик Бегбеде, Захар Прилепин, Ју Хуа и Милован Данојлић. Разговор су водили министар културе и информисања Владан Вукосављевић и редитељ Емир Кустурица.

ЛИЧНЕ СЛИКЕ СВЕТА У ПОКРЕТУ

**Округли сто „Шта са глобализацијом у култури?“
(Југословенска кинотека, 4. и 5. јун 2018)**

- Шта је данас глобализација и колико се тај појам променио од деведесетих година двадесетог века, када је идеја економске и политичке глобализације била на врхунцу?
- Да ли је глобализација само политички и економски конструкт у интересу одређених центара моћи, или он има истинске универзалистичке потенцијале?
- Да ли је глобализација појам или процес који је надређен или подређен постојећим културно-цивилизацијским формама? Да ли је од њих зависан или их превазилази?
- Да ли глобализација може да „преживи“ актуелни тренд обнове националних идентитета и мултиполарности на глобалном нивоу?
- Каква је улога уметности и културе у глобалним процесима који су пред нама, како се они одражавају на даљи ток уметности и сам појам културе?
- Да ли уметност може и треба да трага за новим изражајним формама и могућностима како би се на адекватан начин суочила са све сложенијим и непредвидљивијим процесима на глобалном нивоу, и са све сложенијом и непредвидљивијом сликом света? Да ли и на који начин уметност у том процесу треба да се ослони на искуства савремене науке, филозофије и религије?

УЧЕСНИЦИ:

Цанг Кангканг (Zhang Kangkang)

је једна од најцењенијих кинеских списатељица своје генерације, која се у књижевности појавила седамдесетих година прошлог века. Тренутно је почасна председница Удружења писаца провинције Хејлонгђанг, потпредседница Удружења писаца НР Кине и заменица директора кинеског ПЕН Центра. Написала је више од стотину књига различитих жанрова. Превођена је на енглески, француски, немачки, јапански и руски језик, добитница је више награда националног и међународног значаја.

Гунар Кваран (Gunnar Kvaran) је историчар уметности рођен на Исланду, директор музеја „Аstrup Фернли“ у Ослу, директор је Музеја уметности у Рејкјавику (1989-1997) и Уметничког музеја у Бергену (1997-2001), куратор Исландског павиљона на Бијеналу у Венецији (1984, 1986, 1988, 1990). Директор је 57. Октобарског салона у Београду 2018. године. Аутор је и уредник више књига о савременој уметности.

Владимир Пиштало је српски прозни писац. На Универзитету у Њу Хемпширу одбранио је докторску дисертацију на тему „Жонглирање са три идентитета: српски, југословенски и амерички идентитет међу америчким Србима (1900-2000)“, а тренутно на Бекер колеџу у Вустеру (САД) предаје светску и америчку историју. Објавио је више романа, збирки приповедака и поетске прозе, међу којима су „Сликовница“, „Манифести“, „Крај века“, „Витраж у сећању“, „Приче из целог света“, „Миленијум у Београду“, „Венеција“, „Тесла, портрет међу маскама“, „Сунце овог дана“. Превођен је на више страних језика и добитник већег броја књижевних награда.

Јуриј Пољаков (Юриј Поляков) је руски прозни и драмски писац, песник, публициста и друштвено ангажован интелектуалац, један од најчитанијих и најпревођенијих аутора савремене Русије. Поред уметничког рада и друштвено-политички ангажоване публицистике и есејистике, Јуриј Пољаков је био дугогодишњи главни уредник књижевног часописа „Литературнаја газета“, члан Савета председника Руске Федерације (РФ) за културу и уметност, члан Комисије Друштвеног дома РФ за питања развоја грађанског друштва, заменик председника Друштвеног савета Министарства одбране РФ, председник Друштвеног савета Министарства културе РФ, председник Гилде драмских писаца Русије, члан председништва Друштва руске словесности, као и добитник многобројних књижевних награда.

Франсиско Лопез Сача (Francisco López Sacha) је кубански прозни писац, театролог, професор Високог института за уметност у Хавани (1978-1991), ванредни професор на Међународној школи за филм и телевизију Сан Антонио де лос Бањос на Куби. Од 1990. до 1995. године је био директор часописа „Letras Cubanas“, а од 1995. до 2007. године председник Удружења писаца Кубе. Добитник је Признања за националну културу 1994. године и других значајних награда. Објавио је 13 књига – романе, збирке приповедака и есеја.

Дејвид Хомел (David Homel) је канадски прозни писац, филмски сценариста, новинар и преводилац с француског језика. Аутор је десет романа и неколико документарних филмова, двоструки добитник Гувернерове награде за преводилаштво. Његови новински текстови објављивани су у водећим листовима и магазинима у Француској, Мексику, Немачкој и САД, а од 1999. године је стални колумниста листа „La Presse“. Тренутно предаје креативно писање на Департману за енглески језик и књижевност и превођење на Департману за француски језик и књижевност Универзитета Конкордија. Добитник је више значајних књижевних награда и превођен је на више страних језика. На српски су преведени његови романи „Освајање врха“ и „Путујући циркус“.

УВОДНИЧАРИ И МОДЕРАТОРИ:

Владан Вукосављевић је министар културе и информисања Републике Србије. Дипломирао је на Правном факултету Универзитета у Београду и имао неколико студијских боравака у Француској и Немачкој. Похађао је постдипломски специјалистички курс на Правном факултету на тему Међународни уговори. Писао је текстове за „Правник“, „Књижевну реч“ и НИН. Од 2004. године је члан Крунског савета породице Карађорђевић, а био је и потпредседник Управног одбора Задужбине Милош Црњански. На место секретара за културу Града Београда именован је 2013. године. Говори енглески и француски језик.

Емир Кустурица је српски филмски редитељ, глумац, прозни писац и музичар, двоструки добитник „Златне палме“ на Филмском фестивалу у Кану, „Златног лава“ на Венецијанском филмском фестивалу, награде „Цезар“ и других значајних признања. Носилац Ордена витеза реда уметности и књижевности Републике Француске. Оснивач и директор филмског и музичког фестивала „Кустендорф“ у етно-селу Дрвенград и идејни творац Андрићграда, културног центра посвећеног Иву Андрићу. Између осталих, режирао је филмове „Сјећаш ли се Доли Бел?“, „Отац на службеном путу“, „Дом за вешање“, „Arizona Dream“, „Подземље“, „Црна мачка, бели мачор“, „Живот је чудо“, „Завет“, „На млечном путу“ и написао књиге „Смрт је само непроверена гласина“ и „Сто јада“.

УЧЕСНИЦИ БЕОГРАДСКОГ КОНТРАПУНКТА: Џанг Канганг,
Дејвид Хомел, Гунар Кваран, Емир Кустурица, Владан Вукосављевић,
Владимир Пиштало, Јуриј Пољаков и Франсиско Лопез Сача

PARTICIPANTS AT BELGRADE COUNTERPOINT: Zhang Kangkang,
David Homel, Gunnar Kvaran, Emir Kusturica, Vladan Vukosavljević
Vladimir Pištalo, Yury Polyakov and Francisco López Sacha

LES PARTICIPANTS DU « CONTREPOINT DE BELGRADE » : Zhang
Kangkang, David Homel, Gunnar Kvaran, Emir Kusturica, Vladan Vukosavljević,
Vladimir Pištalo, Youri Poliakov et Francisco Lopez Sacha

УЧАСТНИКИ БЕЛГРАДСКОГ КОНТРАПУНКТА: Чжан Канганг,
Девид Хомел, Гуннар Кваран, Емир Кустурица, Владан Вукосављевић,
Владимир Пиштало, Јуриј Пољаков и Франсиско Лопес Сача

“贝尔格莱德多重旋律”文学论坛的参与者：张抗抗，戴维·何梅尔，谷
纳·卡瓦蓝，埃米尔·库斯图里卡，弗拉丹·武科萨夫列维奇，弗拉迪米
尔·碧西塔罗，尤里·伯黎亚克夫和弗朗西斯科·罗佩兹·萨查

LOS PARTICIPANTES DEL CONTRAPUNTO DE BELGRADO: Zhang
Kangkang, David Homel, Gunnar Kvaran, Emir Kusturica, Vladan Vukosavljevic,
Vladimir Pištalo, Yuri Poliakov y Francisco López Sacha

ИЗБОР ИЗ ТРАНСКРИПТА БЕОГРАДСКОГ КОНТРАПУНКТА

ВЛАДАН ВУКОСАВЉЕВИЋ: ... Сматрам да је култура човека, односно човечанства, у основи заједничка култура јер су заједнички мотиви, покретачки фактори и темељна антрополошка инспирација која доводи до развоја културе. Али, са друге стране, поставља се питање да ли је нужно да глобална култура заправо буде мозаичка, односно уклопљена у један сложени мозаик аутономности култура које чувају своје вредности, своје карактеристике, своје изразите особености, које су недељиве и неупоредиве. И да ли такве, очуване и форматирани културе, заједно могу да се уклопе – а мени се чини да и те како могу, и да морају – у један јединствени мозаик, састављен од неких општих образаца, али и специфичности... Култура је данас, у овом медијском, глобализованом свету, уз извесна поједностављења говорећи, сведена на културу баналности. Теме које представљају дубље садржаје остају најчешће везане за ужи круг стручњака, маргинализоване, односно скрајнуте у медијском простору. Данас присуствујемо једном сложеном процесу тривијализације и банализације и људског духа и људских постигнућа...

ЕМИР КУСТУРИЦА: ... Данас, кад говоримо о култури, неизоставно говоримо о држави. Култура пропада зато што пропада држава. А све државе на свету пропадају зато што су сметња остваривању транс – рекао бих – националног, транс-корпорацијама, којима државе стоје на путу остваривања једне врсте тоталитарне државе, демократски тоталитарне државе... ... Ја сам свирао готово на свим континентима и своје филмове приказивао на свим континентима света, и у једном тренутку сам себе ухватио у мисли „па то и није тако лоше“. Јер, с једне стране, тај глобални приступ артефактима и артефакти сами од једне мале средине праве велику, ако она има шта да каже. Међутим, мене је занимало који је то политички извор стварања могућности за ефикасну глобализацију. Мислим да је она највише успела у изједначавању конформистичких идеја света, па данас уместо споменика, на пример, Његошу, можемо да дигнемо споменик фрижидеру или фотељи за масажу, мерцедесу, малом авиону, и мислим да би се на свим континентима сложили да је то боље. Не зато што то стварно јесте боље или што је значајније од Његоша, него зато што сви то препознају као блиску тему...

ЦАНГ КАНГКАНГ: ...Не треба да кажемо да само оно што је наше, национално, оно најбоље и да то треба да прихвати цео свет, нити да терамо друге да нам се диве, него ја у ствари треба да вас привучем да се заинтересујете, а не да вам намећем своју културу. Мислим да наши напори морају да буду уложени у то да ширимо љубав према земаљској кугли и према човечанству. Желела бих да глобализација буде таква, да не гледате само ви како је играм, него да играмо заједно...

ДЕЈВИД ХОМЕЛ: ...Кад је једном тријумфовао, кад више није било конкурентних политичких система, капитализам је одједном открио да може да подивља. Да не мора да има, односно, чак и да је имао савест, да не мора да ради на тој савести, да може да ради шта год хоће, да није морао да се брине о томе шта радници или масе кажу и мисле, јер радници или масе нису имали друго прибежиште. Или се бар тако мислило. То је политички пејзаж са којим смо се суочили. Дакле, шта се сада дешава, када капитализам нема ривала. Можда ће се сам прождрати, можда се то сад управо дешава. Можда то људи мисле кад причају о позном капитализму...

ГУНАР КВАРАН: ...Имамо важан део културног света који је повезанији са економском глобализацијом, који је повезан са том врстом агресивне, либералне, капиталистичке методе производње новца и богатства. Са друге стране, тамо где ја радим имамо међународну савремену уметност, која звучи опет као још једна велика машина која доминира светом, али ситуација у савременој уметности је врло занимљива у последњих десет, петнаест, двадесет година, јер имамо веома важне промене у смислу доминације моћи... Више нема једне школе, ниједног покрета који доминира савременом уметношћу, те врсте вертикалних снага доминације које су некад постојале. У свету савремене уметности имамо све више дијалога. Све више имамо узајамну апропријацију језика, стилова, материјала свуда по свету. Постоји ситуација која је једна врста сталне размене. И зато имамо изнијансиранију слику глобализације... Важно је мањим земљама дати могућност да учествују у том дијалогу и у тој размени. Наравно, на тим мањим земљама је да себи дају прилику. У Скандинавији то називамо културном политиком. У нашем контексту она је изузетно битна. Мале земље попут Исланда, од триста хиљада људи до на пример пет милиона људи, немају посебну тежину у глобализацији. Тако да морамо да направимо неке стратегије у таквој ситуацији...

ВЛАДАН ВУКОСАВЉЕВИЋ: ... Верујем да мали народи – схватите то врло условно, мали по броју, јер у култури нема великих и малих – морају са већом осетљивошћу и пажњом да чувају своју културну традицију. Малим народима прети да остану без свог језика, без свог писма. Да остану без свог основног културног језгра који је најснажнији извор уметничке инспирације. Сматрам да такозвани мали народи са повећаном будношћу морају да чувају своју културну традицију, али наравно и да имају отворене прозоре и врата за оно најбоље што долази из других културних кругова и других културних зона...

ФРАНСИСКО ЛОПЕЗ САЧА: ... Морам да говорим о нечему болном, о процесу колонизације, где заправо и почиње процес глобализације човечанства. Велики дугачак процес колонизације почео је од момента када је Кристифор Колумбо стигао у Америку. Та размена није била заправо размена, већ један ударац, и то врло насилан ударац, где су становници, домороци, изгубили своју аутономију. Африка је уништена, како би могла да храни капитализам и колонијализам Европе. То није процес размене, то је процес транскултурације... Ми не треба да оспоравамо праву аутентичну културу коју су створиле нације било ког дела света. Одржати уметност, културу и њен идентитет значи одржати комплексност људске врсте. Тога не смемо да се одрекнемо. Тако да глобализацију можемо да претворимо у нешто што ће да нам користи. Важно је да искористимо ту способност људске врсте, да претворимо ту могућност комуникације у једну солидарну глобализацију, оно што је признање људског бића у свој својој комплетности...

ЈУРИЈ ПОЉАКОВ: ... Желим још да вам скренем пажњу на то да глобализација има и позитивне облике, али понекад има прилично лоше плодове. Пре петнаест година сам био на челу делегације која је посетила Косово. Показивали су нам срушене цркве које би данас имале хиљаде година да их нису срушили. И тамо сам осетио, али какву, глобализацију. Возили су нас у оклопним колима, чували су нас Индуси и Италијани са плавим шлемовима, а ми смо били делегација Москве, и све време смо осећали камење којим је гађано наше возило, којим су нас гађали албански дечасти. Таква глобализација не изазива неки посебан оптимизам...

ВЛАДИМИР ПИШТАЛО: ... Није ствар у томе да ли ћемо имати глобализацију, него под чијим условима. Човек који је за српску културу задобио Нобелову награду, Иво Андрић, био је антиколонијалист, члан националних удружења која су се борила за национално ослобођење, и мислим да му је важнија од политичке независности била културна независност. Он је говорио: „Залудно је питати другога шта те боли.“ Постоји једна чувена сцена када бечки конзул дође до једног његовог јунака и каже му са једном малом иронијом: „Имате добре бечке наочаре.“ А овај одговара: „Наочаре су бечке, а очи су наше“. И ови паметни телефони су калифорнијски, али очи су и даље наше. То је једна глобална прича. Значи да вероватно постоји покушај стандардизације очију. Покушај стандардизације очију који је повезан са економском моћи која увек то прати...

ЕМИР КУСТУРИЦА: ... Први излети на Кубу и први излети у Америку заправо су били потрага за профитом јер капитал и колонизација, односно глобализација, нема хуману намеру. Она има потребу за профитом. Дакле, када говоримо о глобализацији, она нема хумани аспект. Она има технолошки аспект, а њене последице углавном доводе до позитивних промена у друштву, али и умногоме у назадовање и блокирање локалних култура и економије...

ДЕЈВИД ХОМЕЛ: ... Тачно је да не постоји глобална култура и мислим да када говоримо о глобализму, говоримо о неким трговинским поступцима који имају везе са трговином или трговинском разменом. Жртвовање културних разлика, како би међународном трговином руководиле веће земље, имало је за циљ да доведе до тога да културне разлике не сметају међународној трговини. Истовремено, могли бисмо да глобализујемо солидарност, можда је то начин да узвратимо ту идеју, и да је украдемо. Идеју глобализације од стране неких снага које можемо да назовемо нашим непријатељима, иако је то можда прејака реч.

ЏАНГ КАНГКАНГ: ... Технологија заиста не може да нам реши сва питања, морамо сами да се замислимо над њима. О питањима душе човек мора сам да размишља. Зато сматрам да књижевност у доба развијених технологија такође мора да буде израз једне добротe човечанства и ми морамо да будемо свесни да морамо да задржимо специфичност сваке културе. То је изузетно важно, то је последња територија где ми задржавамо национални идентитет...

ЈУРИЈ ПОЉАКОВ: ... Мислим да је опасност у томе што нове технологије омогућују имитаторима без талента да постигну успех. Технологија не доприноси таленту, само олакшава дистрибуцију. Бојим се да ће се завршити тако што ће прави уметници који су таленат добили од Бога бити маргинализовани од стране људи који су наоружани технологијом. Ти људи имају потпуно други задатак и мислим да ће то бити права борба између талентованих људи и имитатора наоружаних технологијом. Мислим да је то највећи проблем у култури. А ко ће да победи? Знам, али нећу да вам кажем...

ФРАНСИСКО ЛОПЕЗ САЧА: ... Ако човек не може и нема право да учествује, он је изгубљен. Болно је што употреба технологије припада, заправо, великим и моћним земљама, тако да мање моћне земље немају могућност да деле ту добробит и развијају се. То сматрам најтежом темом у процесу глобализације. Губитак наше аутономије као људских бића, губитак наше интимае. Једном приликом Максим Горки је упитао Толстоја шта је то таленат, а Толстој је одговорио – таленат је љубав. Погледајте заљубљене, сви они су талентовани.

БЕОГРАДСКА ИЗЈАВА

Дошли смо овде, у град на старој, симболичној граници светова, на место честих судара, али и културних укрштаја, у тежњи да наш разговор буде садржајна размена и прожимање. Потреба за сусретима уважава појединачне разлике и различита наслеђа што их носимо као властиту основу. Велики српски писац који је живео у овоме граду, нобеловац Иво Андрић, указао је, у једној важној прилици, на то да је у послу којем је посветио живот садржана права историја човечанства. Култура зна да истина о човеку и о времену нема само једну страну. Култура не осуђује, нарочито не срачунато и наслепо, него настоји да разуме.

Данас, вртлог високотехнологизоване епохе потискује на маргину некада неспорне културне тежње. Заоштравају се односи међу народима а поравнава културно обиље света. Разарања су и физичка и духовна, а носиоци моћи своје интересе потурају као неупитне вредности. Ако се у нечему можемо свакако сложити, то је да стваралаштво не трпи наметнуте, октроисане истине и ограничења, ма одакле они долазили. Глобални неуротични и површни стил живота, који се намеће као једини могућ и једини прихватљив, претвара античку или просветитељску визију потпуног човека у једнодимензионално биће, а људску заједницу у биомасу, погодну за брзу менталну обраду и прераду. Светска индустрија забаве и антикултуре упослена је у описаном смеру и настоји да потпуно превлада и завлада. Мимо других подела и разлика које су неизбежне, култура мора да допринесе вишедимензионалности света. Треба да помогне освешћењу појединца клонулог под епохалним притиском. Култура је израз запитаности и одговорности. Култура је свест да свет не почиње од јуче, нити ће трајати само за нашег трајања. Култура од разлика прави богатство контрапункта - а не метеж сукоба. Сваки разумевајући разговор чини корак у смеру таквог освешћења. Ми тај мали корак овде чинимо:

Цанг Кангканг

Гунар Кваран

Владимир Пиштало

Јуриј Пољаков

Франсиско Лопез Сача

Дејвид Хомел

Емир Кустурица и Владан Вукосављевић

5. јуна 2018.

BELGRADE COUNTERPOINT

Belgrade Counterpoint, organised by the Ministry of Culture and Information of the Republic of Serbia as initiator and Center for Studies in Cultural Development as producer, is an international assembly with the aim to gather artists and thinkers from different parts of the world who in their work make significant contributions to an understanding of contemporary global trends affecting the situation people find themselves in today.

Belgrade Counterpoint represents an opportunity for conversations about questions regarding common, important experiences, and which, through different personal and geo-cultural points, can offer different responses. Those differences harmonize in a broad-based expression, like in musical counterpoints.

Why Belgrade Counterpoint? Because Belgrade has been and remains a place of counterpoints. Belgrade has grown accustomed to being a stage, not only for conflicts but for encounters. Everyone thoroughly perceives themselves in encounters with others. Literary creations and free thinking on that basis constructs broad and deep understandings of the world and time. Belgrade Counterpoint was also conceived to be an indicative example of the faith in human beings, that in conversation each can confirm their own truth, and not discard the truth of others.

Belgrade Counterpoint was first organised from 9-10 June 2017 under the theme “What can literature offer today?”. Participants included Peter Handke, Frédéric Beigbeder, Zakhar Prilepin, Yu Hua, and Milovan Danojlić. The discussion was moderated by Vladan Vukosavljević, Minister of Culture and Information of the Republic of Serbia, and the film director Emir Kusturica.

PERSONAL VIEWS OF A WORLD IN MOTION

Panel discussion “What about the role of globalisation in culture?” (Yugoslav Kinoteka, 4-5 June 2018)

- What is globalisation today and how much has that term changed since the 1990s, when the idea of economic and political globalisation was at its peak?
- Is globalisation only a political and economic construct in the interests of certain centers of power, or does it have true universal potential?
- Is globalisation an expression or a process that is superior or subordinate to existing cultural-civic forms? Does it depend on those forms or does it overcome them?
- Can globalisation “survive” the current trends of renewed national identity and multipolarity on a global scale?
- What is the role of art and culture in the global processes which lie ahead of us, and how are they reflected in the discursive flows of art and the concept of culture itself?
- Can and should art search for new expressive forms and possibilities so that it can adequately confront the complex and unpredictable processes that exist on a global scale, with complex and unpredictable images of the world? Can and should art rely on the experiences of contemporary science, philosophy and religion in confronting these processes, and if so in what manner?

PARTICIPANTS:

Zhang Kangkang is one of the most respected Chinese writers of her generation. She appeared on the literary scene in the 1970s. Currently she is Honorary President of the Writers Association of Heilongjiang Province, Vice President of the Writers Association of the People's Republic of China, and Deputy Director of the Chinese PEN Center. She has written more than a hundred books of different genres. Her work has been translated into English, French, German, Japanese, and Russian, and she is the recipient of many significant national and international awards.

Gunnar Kvaran was born in Iceland. He is an art historian and Director of the Astrup Fearnley Museum of Modern Art in Oslo. Previously he was Director of the Reykjavik Art Museum (1989-1997), the Bergen Art Museum (1997-2001), and Curator of the Icelandic Pavilion at La Biennale di Venezia (1984, 1986, 1988, 1990). He is the Artistic Director of the 57th October Salon in Belgrade in 2018. Kvaran has written and edited many books on contemporary art.

Vladimir Pištalo is a Serbian novelist. He defended his doctoral dissertation “Juggling Three Identities: Serbian, Yugoslav, and American Identity among American Serbians (1900-2000)” at the University of New Hampshire, and currently he lectures in world history and United States history at Becker College in Massachusetts. He has published many novels and collections of stories and poetic prose, including “Storybook”, “Manifestos”, “The End of the Century”, “Stained Glass Memories”, “Stories from the Whole World”, “The Millennium in Belgrade”, “Venice”, “Tesla, a Portrait with Masks”, and “The Sun of Today”. His work has been translated into many languages and he is the recipient of a large number of literary awards.

Yury Polyakov is a Russian novelist and dramatic writer, poet, essayist, and socially-engaged intellectual. He is one of the most widely-read and translated authors in contemporary Russia. In addition to his artistic work and his socio-political essays, he was the longtime editor of the leading literary journal „Literaturnaya Gazeta“, a member of the Presidential Council for Culture and Art of the Russian Federation, member of the Commission of the Social House for the Development of Civil Society of the Russian Federation, Deputy Director of the Social Council of the Ministry of Defense of the Russian Federation, President of the Social Council of the Ministry of Culture of the Russian Federation, President of the Russian Dramatic Writers Guild, and member of the Presidential Council of the Russian Heritage Society. He is the winner of many literary awards.

Francisco López Sacha is a Cuban novelist, theater critic, formerly Professor at the Advanced Institute for Art in Havana (1978-1991), and current Associate Professor of the International School of Film and Television of San Antonio de los Baños in Cuba. From 1990 to 1995 he was the director of the journal “Letras Cubanas”, and from 1995 to 2007 he was President of the Writers Association of Cuba. He was given a recognition for national culture in 1994 and many other significant awards. He has published thirteen books – novels, story collections, and essay anthologies.

David Homel is a Canadian novelist, screenwriter, journalist, and translator from the French language. He is the author of ten novels and a number of documentary films, and the two-time winner of the Governor’s Prize for translation. His articles have been published in the leading newspapers and magazines in France, Mexico, Germany, and the United States, and since 1999 he has been a regular columnist for the newspaper “La Presse”. He is currently lecturing in creative writing at the Department of English Languages, Literature, and Translation at the School of French Languages and Literature at Concordia University. He is the recipient of many significant literary awards and his work has been translated into many languages. His novels “Get On Top” and “The Traveling Circus” have been translated into Serbian.

INTRODUCTION AND MODERATORS:

Vladan Vukosavljević is the Minister of Culture and Information of the Republic of Serbia. He graduated from the Faculty of Law at the University of Belgrade and did a number of research visits in France and Germany. He completed a graduate-level specialisation course at the Faculty of Law on international contract law. He wrote articles for “Pravnik”, “Literary Word”, and “NIN”. Since 2004 he has been a member of the Royal Council of the Karadjordjević Family, and he was Vice President of the Board of Directors of the Miloš Crnjanski Foundation. In 2013 he was Secretary of Culture of the City of Belgrade. He is fluent in English and French.

Emir Kusturica is a Serbian film director, actor, novelist, and musician. He is a two-time winner of the Palme d’Or at the Cannes Film Festival, the Golden Lion at the Venice Film Festival, the César Award, and other significant awards. He was named Knight of the Order of Arts and Letters of the Republic of France. He is founder and director of the film and music festival Küstendorf, in the ethno-village Drvengrad, and creator of the idea for Andrićgrad, a cultural center dedicated to Ivo Andrić. He directed the films “Do You Remember Dolly Bell?”, “When Father Was Away on Business”, “Time of the Gypsies”, “Arizona Dream”, “Underground”, “Black Cat, White Cat”, “Life is a Miracle”, “The Pledge”, “On the Milky Road”, and he wrote the books “Death is Only an Unconfirmed Rumor” and “One-Hundred Blows”.

УЧЕСНИЦИ БЕОГРАДСКОГ КОНТРАПУНКТА: Гуннар Кваран,
Емир Кустурица и Владан Вукосављевић

PARTICIPANTS AT BELGRADE COUNTERPOINT: Gunnar Kvaran,
Emir Kusturica and Vladan Vukosavljević

LES PARTICIPANTS DU « CONTREPOINT DE BELGRADE » : Gunnar Kvaran,
Emir Kusturica et Vladan Vukosavljević

УЧАСТНИКИ БЕЛГРАДСКОГ КОНТРАПУНКТА: Гуннар Кваран,
Эмир Кустурица и Владан Вукосавлевич

“贝尔格莱德多重旋律”文学论坛参与者：谷纳·卡瓦蓝, 埃米尔·
库斯图里卡 和弗拉丹·武科萨夫列维奇

LOS PARTICIPANTES DEL CONTRAPUNTO DE BELGRADO: Gunnar Kvaran,
Emir Kusturica y Vladan Vukosavljevic

SELECTIONS FROM THE TRANSCRIPT OF BELGRADE COUNTERPOINT

VLADAN VUKOSAVLJEVIĆ: ... I suppose that humanity is forming a common culture, because there are common motives, initiating factors, and founding anthropological inspirations which lead to the development of culture. But, on the other hand, the question arises as to whether it is necessary that global culture actually be a mosaic, meaning a complex mosaic comprising autonomous cultures which maintain their values, their characteristics, their distinctive features, which are indivisible and incomparable. Can those preserved and formative cultures – and I think they can and must – fit together into one unique mosaic, composed of general forms, but in specific terms ...
... Culture today, in this mediated, globalised world, in simple terms, is reduced to banality. Themes which have a deep significance mostly remain marginalised and tied to a narrow circle of experts, reduced in the media space. Today we participate in a complex process of trivialisation and banalisation of the human spirit and human achievements
...

EMIR KUSTURICA: ... Today, when we speak about culture, we are inevitably speaking about the state. Culture is falling apart because states are falling apart. And all states in the world are falling apart because they are slipping into a trance – I would say – a national, corporate trance, which puts them on the path to realising a type of totalitarian state, a democratic totalitarian state... I have played concerts on every continent, and my films have been presented on all the continents of the world. At one point I caught myself thinking “that’s not so bad”. Because, on one hand, that global attempt from one small area can turn into something large, if it has something to say. However, what interested me is that political choice which conditions the possibility for globalisation to become effective. I think globalism managed to equalise conformist ideas of the world. Today, in place of monuments for example to Njegos, we can raise a monument to a refrigerator or a massage chair, or a Mercedes, or a private jet. And I think that on all continents they would agree that this is better. Not because it really is better or more significant than Njegos, but because everyone recognises it as a common concern...

ZHANG KANGKANG: ... We don't need to say that what is ours, or national, is the only thing that is the best and that the whole world needs to accept it. Nor to compel others to think the same. In fact, I need to attract you, to make you interested, and not to smother you with my own culture. I think that our efforts have to be spent toward spreading love for the globe and for humanity. I wish that globalism would be like that. Not for everyone to only look at how I dance, but to dance together ...

DAVID HOMEL: ... At one triumphant moment, when there were no longer competing political systems, capitalism suddenly realised that it could go wild. That it no longer needed to have a conscience, and even if it did that it didn't have to work with that conscience, that it could do whatever it wanted to, that it didn't have to worry about what workers or the masses say or think, because workers or the masses didn't have any other refuge. Or at least that's how they felt. That is the political landscape we are confronted with. So, what is happening today, when capitalism has no rivals? Maybe it will devour itself, maybe that is happening now. Maybe that is what people think about when they speak of late capitalism ...

GUNNAR KVARAN: ... We have an important part of the cultural world that is connected to economic globalisation, which is connected with that type of aggressive, liberal, capitalist method of producing finances and wealth. On the other hand, where I work we have international contemporary art, which sounds like another big machine that dominates the world. But the situation in contemporary art of the last ten to twenty years is very interesting, because there are a lot of important changes in terms of the dominant powers ... There is no longer one school, nor one movement which dominates contemporary art, those types of vertically-integrated power that once existed. In the world of contemporary art we increasingly have more dialog. We have more mutual appropriation of languages, styles, and materials across the world. There exists a situation which is a type of constant exchange. And that is why we have a more sophisticated view of globalisation... It is important to give small countries the opportunity to participate in that dialog and in that exchange. Of course, in those small countries they give themselves the chance. In Scandinavia we call it cultural politics. In our context this is very important. Small countries like Iceland, with three-hundred thousand to five million people, for example, do not have a strong effect on globalisation. So we need to create some sort of strategy for such situations ...

VLADAN VUKOSAVLJEVIĆ: ... I believe that small nations – understood in a complex sense, for example small by numbers, because there are no big or small cultures – must demonstrate more sensitivity and attention to preserving their cultural tradition. Small nations are in danger of losing their languages, losing their lexicon. They are in danger of being left without their core cultural essence, which is the most powerful influence on artistic inspiration. I think that so-called small nations must exercise increased alertness in preserving their cultural traditions, of course they should also open the door to the best that arrives from other cultural circles and other cultural zones ...

FRANCISCO LÓPEZ SACHA: ... I have to speak about something painful, about the process of colonisation, which is actually where the process of globalisation begins. The lengthy process of colonisation began from the moment when Christopher Columbus arrived in America. That exchange was not really an exchange, but rather a blow, and a very violent blow in which native residents lost their autonomy. Africa was destroyed so that it could feed European capitalism and colonialism. That is not a process of exchange, it is a process of transculturation ... We do not need to challenge the real authentic cultures which raised nations in all parts of the world. To hold on to art, culture and identity means to hold on to the complexity of the human species. We must not give up on this. So we need to transform globalisation into something beneficial. It is important that we utilise this ability of the human species to turn the possibility of communication into a unified globalisation, which recognises human beings in their entirety ...

YURY POLYAKOV: ... I would like to turn your attention to the positive form of globalisation, though it sometimes bears bad fruit. Fifteen years ago I was the head of a delegation that visited Kosovo. They showed us demolished churches that today would be a thousand years old if they were still standing. There, I also felt a kind of globalisation. We were a delegation from Moscow, and they drove us in armored cars, guarded by Hindus and Italians with blue helmets. The whole time we felt the stones Albanian boys were throwing at our caravan. That form of globalism does not offer any special optimism ...

VLADIMIR PIŠTALO: ... It is not whether we will have globalisation, but rather under what conditions. Take Ivo Andric, a man who won a Nobel Prize for Serbian culture, who was an anticolonialist, and who was a member of a national association that struggled for national liberation. I believe he felt that it was more important to be culturally non-aligned than politically non-aligned. He once said: "It is pointless to ask another person what ails them."

There is a famous scene when a Viennese consul comes to one of his soldiers and says to him, with a touch of irony: "You have great Viennese glasses." And he answers: "The glasses are Viennese, but the eyes are ours." And these smart telephones are Californian, but the eyes are still ours. That's a global story. It means there probably exists an attempt to standardise vision. An attempt at standardisation which is connected with economic power, which it always follows ...

EMIR KUSTURICA: ... The first journey to Cuba and the first journey to America were actually in search of profit, because capital and colonisation, i.e. globalisation, do not contain humanistic intentions. They require the necessity to profit. So when we speak of globalisation, there is no humanistic aspect. It has a technological aspect, and its consequences often lead to positive change in society, but also much regression and blocking local culture and economics ...

DAVID HOMEL: ... It is correct that no global culture exists. I think that when we speak about globalism, we speak about some market approach which is connected with trade or the exchange of goods. The sacrificing of cultural differences, in order for international trade to be managed by large countries, had the aim to insure that those differences did not harm international commerce. At the same time, we are able to globalise solidarity, which is maybe a way to return to an ideal, and to steal it. The idea of globalisation comes from powers that we can label as our enemies, although maybe that is too strong a word.

ZHANG KANGKANG: ... Technology really can't resolve all of our questions, we have to imagine the solutions ourselves. On spiritual questions, humans need to contemplate alone. That's why I think that literature and the age of technological advancement also have to be the expressions of the goodwill of humanity, and we have to be conscious that we need to hold on to the specificity of every culture. That is extremely important. It is the last territory where we maintain national identity ...

YURY POLYAKOV: ... I think the danger is that new technologies enable imitators without talent to achieve success. Technology doesn't contribute to talent, it only eases distribution. I am afraid that real artists with God-given talent will be marginalised by people armed with technology. Those people have a completely different aim and I think it will be a real battle between talented people and imitators wielding technology. I think that is the biggest problem in culture. And who's going to win? I know, but I won't tell you ...

FRANCISCO LÓPEZ SACHA: ... If a person cannot and has no right to participate, they are lost. It hurts that the use of technology actually resides with large and powerful countries, so less powerful countries have no ability to share those benefits and develop themselves. I think that is the most difficult theme to deal with in the process of globalisation. Maxim Gorky once asked Tolstoy what talent is, and Tolstoy answered that talent is love. Look at those who are in love, all of them are talented.

BELGRADE DECLARATION

We came here, in a city on the old, symbolic border between worlds, in a place of frequent collisions, but also a cultural crossroads, with the intention that our discussion contain exchange and nuance. There is a need for encounters that respect individual differences and varying heritages, which we carry within us. The great Serbian writer who lived in this city, the Nobel Prize winner Ivo Andrić, once pointed out that the work he dedicated his life to contained the real history of humanity. Culture is aware that the truth about humanity and about time is not one-sided. Culture does not judge, particularly not in a calculated or blind fashion, but instead tries to comprehend. Today, in the vortex of a high technological epoch, cultural aspirations are sometimes pushed to the margins. Relations between nations are feverish, and the cultural abundance of the world cools things. Destruction is both physical and spiritual, and those with power forward their own interests as indisputable values. If we can agree on anything it is that creation does not abide by imposing or limiting truth, regardless of where it comes from. Global neurotics and a superficial style of life, which is imposed as the only acceptable possibility, makes pretensions to an ancient and enlightened vision of developed man in a one-dimensional form, with the human community as biomass, suitable for rapid mental processing and deployment. The worldwide entertainment industry and anticulture are employed in the described direction and strive to control and govern absolutely. Beyond other divisions and differences that are inevitable, culture must offer a multidimensional world. It must aid individual awareness cloned under epochal pressure. Culture is an expression of inquisitiveness and responsibility. Culture is awareness that the world does not begin with yesterday, and that it will not last only as long as we last. Culture, in contrast, is a real bountiful counterpoint, not confusion. Every tolerant conversation represents a step in the direction of such an awareness. We are making that small step here.

Zhang Kangkang

Gunnar Kvaran

Vladimir Pištalo

Yury Polyakov

Francisco López Sacha

David Homel

Emir Kusturica and Vladan Vukosavljević

5 June 2018

Са српског превео Грегори де Куир

LE CONTREPOINT DE BELGRADE

Le Contrepoint de Belgrade, organisé respectivement par le Ministère de la culture et de l'information de la République de Serbie, en tant que fondateur, et l'Institut pour l'étude du développement culturel, en tant que réalisateur, est un colloque international dont le but est de réunir des artistes et des penseurs provenant du monde entier qui contribuent significativement par leurs activités à la compréhension des courants mondiaux contemporains, c'est-à-dire, de la situation de l'homme d'aujourd'hui.

« Le Contrepoint de Belgrade » est l'occasion d'entamer une discussion sur les questions concernant les expériences communes importantes, auxquelles on peut donner plusieurs réponses différentes, qui dépendent des points de vue autant personnels que géoculturels ; d'autre part, ces différences peuvent être harmonisées dans le cadre d'une optique plus large, comme c'est le cas avec le contrepoint musical. Pourquoi le contrepoint « de Belgrade » ? Car cette ville est depuis toujours un lieu de contrepoint. C'est une ville habituée de figurer comme théâtre, non seulement comme théâtre de confrontations mais aussi de rencontres. Chacun d'entre nous parvient à se voir plus nettement quand il rencontre l'autre. C'est dans la relation avec l'autre que la création littéraire et le libre arbitre puisent la largeur et la profondeur de la connaissance du monde et de l'âge. « Le Contrepoint de Belgrade » est précisément conçu pour être un exemple démonstratif de notre conviction que l'homme est un être auquel le dialogue est inhérent et que dans un dialogue chacun peut faire confirmer sa propre vérité sans rejeter la vérité de son interlocuteur.

Le premier « Contrepoint de Belgrade » a eu lieu entre le 9 et le 10 juin 2017. Son sujet (« Que peut la littérature aujourd'hui ? ») a fait l'objet des interventions de Peter Handke, Frédéric Beigbeder, Zakhar Prilepine, Yu Hua et Milovan Danojlic. Les modérateurs de la discussion étaient Vladan Vukosavljević, ministre de la culture et de l'information, et Emir Kusturica, cinéaste.

LES IMAGES PERSONNELLES D'UN MONDE EN MOUVEMENT

**Colloque : « Que faire face à la globalisation dans la culture ? »
(Cinémathèque yougoslave, le 4 et le 5 juin 2018)**

- Qu'est-ce que la globalisation aujourd'hui et dans quelle mesure ce terme a changé depuis les années 1990, au moment où l'idée de la globalisation économique et politique avait atteint son apogée ?
- La globalisation est-elle seulement une construction politique et économique dans l'intérêt de certains centres de pouvoir ou bien elle possède de véritables potentiels universalistes ?
- La globalisation est-elle une notion ou un processus supérieur ou inférieur aux formes de culture et de civilisation existantes ? Est-ce qu'elle en est indépendante ou bien elle les dépasse ?
- La globalisation peut-elle survivre au trend actuel de la renaissance des identités nationales et de la multipolarité au niveau global ?
- Quel est le rôle de l'art et de la culture dans les processus globaux qui sont devant nous, comment se reflètent-ils au développement de l'art et à la notion même de la culture ?
- Est-ce que l'art peut et doit chercher de nouvelles formes d'expression et de nouvelles possibilités pour confronter d'une manière appropriée des processus de plus en plus complexes, de moins en moins prévisibles au niveau global et avec l'image du monde tout aussi changeante ? Est-ce que l'art devrait prendre appui sur des expériences de la science contemporaine, de la philosophie et de la religion, et de quelle manière ?

INVITÉS :

Zhang Kangkang est parmi des auteures chinoises les plus célèbres d'aujourd'hui. Ses premières publications datent des années 1970. Elle est la présidente d'honneur de l'Association des écrivains de la province de Heilongjiang, la vice-présidente de l'Association des écrivains de la République populaire de Chine et l'adjointe du directeur du centre PEN chinois. Elle a écrit plus de cent ouvrages de genres différents qui sont traduits en anglais, français, allemand et russe. Elle est aussi lauréate de plusieurs prix d'importance nationale et internationale.

Gunnar Kvaran, historien d'art, né en Islande, directeur du musée Astrup Fearnley à Oslo, directeur du Musée des Arts à Reykjavik (1989—1997) et du Musée des Arts de Bergen (1997—2001), curateur du pavillon islandais à la Biennale de Venise (1984, 1986, 1988, 1990). Directeur du Salon d'octobre de Belgrade, 2018. Il a écrit et dirigé la publication de plusieurs livres d'art contemporain.

Vladimir Pištalo, écrivain serbe. Il a soutenu une thèse doctorale à l'Université de New Hampshire : « Jongler avec trois identités : identité serbe, yougoslave et américaine parmi les Serbes américains (1900—2000). Il enseigne l'histoire mondiale et américaine au Collège de Becker à Worcester (Etats-Unis). Il a publié plusieurs romans, recueils de nouvelles et de prose poétique, parmi lesquels : « Livre d'images », « Manifestes », « Fin de siècle », « Le vitrail dans le souvenir », « Les histoires du monde entier », « Le millénaire à Belgrade », « Venise », « Tesla, portrait parmi les masques », « Le soleil de ce jour ». Traduit en plusieurs langues étrangères, lauréat de nombreux prix littéraires.

Yuri Poliakov, écrivain et dramaturge russe, poète, publiciste, intellectuel engagé, l'un des auteurs russes contemporains les plus populaires et les plus traduits. A côté de son travail artistique et ses essais et articles politiques ou socialement engagés, Yuriy Poliakov a été rédacteur en chef de la revue « Literatournaïa gazeta », membre du Conseil du président de la Fédération russe (FR) pour la culture et l'art, membre de la Commission de l'Institut social de la FR pour les questions du développement de la société civile, adjoint au président du Conseil social du Ministère de la défense de la FR, président du Conseil social du Ministère de la défense de la FR, président de la Guilde des écrivains dramatiques de la Russie, membre de la présidence de la Société de la culture russe, lauréat de nombreuses distinctions littéraires internationales.

Francisco López Sacha, écrivain cubain, théâtrologue, professeur de l'Institut des arts à Havane (1978—1991), professeur extraordinaire à l'École internationale de cinéma et de télévision San Antonio de los Baños en Cuba. Entre 1990 et 1995 il a été directeur de la revue « Letras Cubanas », et entre 1995 et 2007 président de l'Association des écrivains de Cuba. Lauréat du Prix de culture nationale (1994) et des autres prix importants. Auteur de treize livres — romans, recueils de nouvelles et d'essais.

David Homel, écrivain, scénariste, journaliste canadien et traducteur du français. Auteur de dix romans et de plusieurs films documentaires, lauréat double du Prix de Gouverneur pour la traduction. Ses articles ont été publiés dans les quotidiens les plus importants en France, au Mexique, en Allemagne et aux États-Unis. Depuis 1999 il est un chroniqueur régulier pour La Presse. Il enseigne l'écriture créative au Département des lettres anglaises ainsi que la traduction au Département des lettres françaises de l'Université de Concordia. Lauréat de plusieurs prix littéraires importants, traduit en plusieurs langues étrangères. Sont traduits en serbe ses romans *L'évangile selon Sabbitha* et *Le cirque ambulante*.

LES MODÉRATEURS ET LES ANIMATEURS DU COLLOQUE :

Vladan Vukosavljević, ministre de la culture et de l'information dans le Gouvernement de la République de Serbie, a obtenu son diplôme de licence à la Faculté de droit à Belgrade où il a bénéficié de plusieurs séjours d'étudiant en France et en Allemagne. Il a suivi le cours spécialiste à la Faculté de droit sur le sujet de Contrats internationaux. Il a publié les articles dans les revues *Pravnik*, *Književna reč* et *NIN*. Depuis 2004 il est membre du conseil de la couronne de la famille Karadjordjevic. Ancien vice-président du Comité de direction de l'Institut Milos Crnjanski. Avant de prendre la fonction de ministre de la culture, il a été secrétaire dans le Comité de culture de la Ville de Belgrade depuis 2013. Il parle anglais et français.

Emir Kusturica est un réalisateur, acteur, écrivain et musicien serbe, double lauréat de la Palme d'Or au Festival de cinéma de Cannes, du « Lion d'or » au Festival de cinéma de Venise, du « César » et des autres prix importants. Chevalier d'Ordre des lettres et des arts de la République française. Fondateur et directeur du festival de cinéma et de musique de Kustendorf dans le village de Drvengrad et créateur artistique d'Andrićgrad, centre culturel consacré à Ivo Andrić. Entre autres, il a réalisé des films suivants : *Te souviens-tu de Dolly Bell*, *Papa est au voyage d'affaires*, *Le Temps des Gitans*, *Underground*, *La vie est un miracle*, *Promets-moi*, *On the Milky Road*. Auteur des livres : *Où suis-je dans cette histoire ?* et *Étranger dans le mariage*.

УЧЕСНИЦИ БЕОГРАДСКОГ КОНТРАПУНКТА: Џанг Канганг,
Дејвид Хомел, Гунар Кваран, Емир Кустурица, Владан Вукосављевић,
Владимир Пиштало, Јуриј Пољаков и Франсиско Лопез Сача

PARTICIPANTS AT BELGRADE COUNTERPOINT: Zhang Kangkang,
David Homel, Gunnar Kvaran, Emir Kusturica, Vladan Vukosavljević
Vladimir Pištalo, Yury Polyakov and Francisco López Sacha

LES PARTICIPANTS DU « CONTREPOINT DE BELGRADE » :
Zhang Kangkang, David Homel, Gunnar Kvaran, Emir Kusturica, Vladan
Vukosavljević, Vladimir Pištalo, Youri Poliakov et Francisco Lopez Sacha

УЧАСТНИКИ БЕЛГРАДСКОГ КОНТРАПУНКТА: Чжан Канганг,
Девид Хомел, Гуннар Кваран, Емир Кустурица, Владан Вукосавлевич,
Владимир Пиштало, Јуриј Пољакв и Франсиско Лопес Сача

“贝尔格莱德多重旋律”文学论坛的参与者：张抗抗，戴维·何梅尔，
谷纳·卡瓦蓝，埃米尔·库斯图里卡，弗拉丹·武科萨夫列维奇，弗
拉迪米尔·碧西塔罗，尤里·伯黎亚克夫和弗朗西斯科·罗佩兹·萨查

LOS PARTICIPANTES DEL CONTRAPUNTO DE BELGRADO:
Zhang Kangkang, David Homel, Gunnar Kvaran, Emir Kusturica, Vladan
Vukosavljevic, Vladimir Pistalo, Yuri Poliakov y Francisco López Sacha

CHOIX DE LA TRANSCRIPTION DU « CONTREPOINT DE BELGRADE »

VLADAN VUKOSAVLJEVIĆ : ... Je trouve que la culture humaine, c'est-à-dire de l'humanité entière, est une culture fondamentalement commune car les motifs et les facteurs en sont tout aussi communs, ainsi que l'inspiration anthropologique qui entraîne le développement de la culture. D'autre part, pourtant, on peut s'interroger s'il est nécessaire que la culture globale soit mosaïque, je veux dire intégrée dans une mosaïque complexe d'autonomies des cultures qui maintiennent leurs propres valeurs, leurs caractéristiques, particularités considérables, qui sont indivisibles et incomparables. Et si de telles cultures, maintenues et formatées, peuvent s'intégrer ensemble — moi, je pense qu'elles le peuvent, qu'elles le doivent même — dans une mosaïque unique, composée de quelques échantillons généraux, mais aussi de certaines particularités... Aujourd'hui, dans ce monde médiatique et globalisé, je dirais pour simplifier que la culture est réduite à une culture de banalité. Les sujets qui présentent des contenus plus profonds demeurent le plus souvent réduits à un cercle restreint d'experts, marginalisés dans l'espace médiatique. Aujourd'hui nous assistons à un processus complexe de banalisation de l'esprit humain et des accomplissements humains...

EMIR KUSTURICA : ... Si on parle de la culture aujourd'hui, on parle inévitablement des États. Si une culture est dégradée, cela indique que la dégradation d'un État a lieu. Tous les États du monde se dégradent parce qu'ils empêchent la réalisation d'un phénomène que je nommerais transnational, qui appartient aux corporations transnationales, gênées par des États dans leur projet de réalisation d'une sorte d'État totalitaire, un État totalitaire mais démocratique... J'ai visité presque tous les continents où j'ai fait des concerts avec mon groupe ou bien comme réalisateur et au bout d'un moment j'ai pensé : « Oh, ce n'est pas si mal que ça ! » Car, d'une part, cette approche globale aux artefacts et les artefacts eux-mêmes transforment un petit milieu en un grand milieu, sous condition qu'il ait quelque chose à dire. Pourtant, je voulais savoir quel était la source politique de la création des possibilités pour une globalisation efficace. À mon avis, son but était de rendre égales toutes les idées conformistes mondiales, si bien que, aujourd'hui, au lieu d'ériger un monument à Njegoš par exemple, on peut rendre hommage à notre frigidaire, ou à notre fauteuil de massage, à notre Mercedes, à un petit avion, et je pense que, sur tous les cinq continents, tout le monde dirait que cela serait le mieux. Ce n'est pas que c'est vraiment meilleur ou plus important que Njegoš. Cela veut seulement dire que tout le monde reconnaît ça comme un sujet familier...

ZHANG KANGKANG : Il ne faut pas dire que seulement ce qui est à nous, ce qui est national, est la meilleure chose qui soit et que tout le monde devrait accepter. Nous n'avons pas à forcer les autres à nous admirer. Il faut attirer l'intérêt d'autrui pour notre culture, sans la lui imposer. Nous devrions nous efforcer de propager l'amour de la Terre et de l'humanité. J'aimerais une telle globalisation : celle qui ne me donnerait pas à regarder quelqu'un danser mais qui permette à tout le monde de danser ensemble...

DAVID HOMEL : ... Une fois triomphant, une fois tous les systèmes politiques concurrents détruits, le capitalisme a tout de suite découvert son aptitude à devenir sauvage, à ne pas avoir de conscience, ou bien, si nous supposons qu'il l'avait eue, à ne pas suivre ses conseils, à pouvoir faire tout ce qui bon lui semblait, à ne pas s'inquiéter de ce que diraient les ouvriers ou les masses, de ce qu'ils penseraient, car les ouvriers et les masses n'avaient plus aucun recours. Ou bien on le pensait. C'est le paysage politique avec lequel nous sommes confrontés. Qu'est-ce qui se passe aujourd'hui quand le capitalisme n'a plus de rivaux ? Peut-être finira-t-il par se dévorer lui-même, peut-être que c'est ce qui arrive en ce moment. Peut-être que les gens le pensent aussi quand ils parlent d'un capitalisme tardif...

GUNNAR KVARAN : ... Une part importante du monde culturel a plus de liens avec la globalisation économique, avec ce type de production agressive, libérale, capitaliste de l'argent et des richesses. D'autre part, là où je travaille, nous avons l'art international contemporain qui a l'air d'une grande machine dominant le monde, mais la situation au sein de l'art contemporain est très intéressante, en ce qui concerne les dix, quinze ou vingt dernières années, car des changements très importants sont survenus dans le domaine de domination... Il n'y a plus d'école ou de mouvement qui dominerait l'art contemporain. Ces types de pouvoirs verticaux de domination qui existaient autrefois ont disparu. Dans le monde d'art contemporain c'est le dialogue qui devient de plus en plus prédominant. Ce qui augmente c'est l'appropriation mutuelle des langues, styles, matériaux, dans le monde entier. Il y a la situation d'un échange perpétuel. C'est pourquoi nous avons une image plus nuancée de la globalisation... Il est important de donner aux petits pays la possibilité de prendre part dans ce dialogue et dans cet échange. Bien sûr, cela dépend de ces pays mêmes s'ils veulent se donner une occasion. En Scandinavie c'est ce que nous appelons politique culturelle. Elle est extrêmement importante dans notre contexte. De petits pays comme Islande, avec une population entre trois cent mille et cinq million par exemple, ont peu de part particulière dans la globalisation. C'est à nous donc de concevoir des stratégies pour nous sortir de cette situation...

VLADAN VUKOSAVLJEVIĆ : ... Je trouve que de petits peuples — prenons cette notion avec précaution : petits d'après leur nombre, car la culture ne connaît pas les petits et les grands — devraient garder leur tradition culturelle avec une sensibilité plus attentive. Les petits peuples sont menacés de perdre leur langue, leur écriture, de perdre leur noyau culturel fondamental qui est la source la plus forte de l'inspiration artistique. Je trouve que ces soi-disant petits peuples devraient maintenir leur tradition culturelle avec plus de vigilance, mais bien sûr, ayant leurs fenêtres et portes ouvertes sur le meilleur de ce qui provient des autres cercles culturels, des autres zones culturelles...

FRANCISCO LÓPEZ SACHA : ... Je dois parler de quelque chose de douloureux : du processus de colonisation, qui est le début de la globalisation de l'humanité. Le grand processus de colonisation a commencé à partir de l'arrivée de Christophe Colomb en Amérique. Ce n'était pas un échange mais un choc, un choc très violent même, lors duquel des habitants, des indigènes, ont perdu leur autonomie. L'Afrique est détruite pour pouvoir nourrir le capitalisme et le colonialisme de l'Europe. Ce n'est pas le processus d'échange mais de transculturation... Il ne faut pas contester une véritable culture authentique créée par des nations de n'importe quel coin du monde. Maintenir l'art, la culture et son identité, cela veut dire maintenir la complexité de l'espèce humaine. Il ne faut pas la renier. La globalisation pourrait donc être transformée en quelque chose d'utile. Il est important d'utiliser cette aptitude de l'espèce humaine, de transformer cette possibilité de communication en une globalisation solidaire, ce qui serait une reconnaissance de l'être humain dans toute sa plénitude...

YOURI POLIAKOV : ... Je voudrais encore souligner que la globalisation possède sans doute des formes positives, mais parfois ses fruits sont d'un goût horrible. Il y a quinze ans j'étais membre d'une délégation qui a visité le Kosovo. On nous a montré des églises démolies qui auraient mille ans aujourd'hui si elles n'avaient pas été détruites. Là-bas aussi, j'ai ressenti la globalisation, et quelle globalisation ! Nous étions transportés dans des voitures blindées, gardés par des Hindous et Italiens aux casques bleues, et comme nous étions une délégation de Moscou, nous sentions pendant tout ce trajet des pierres jetées sur nous par des garçons albanais. Une telle globalisation n'inspire aucun optimisme...

VLADIMIR PIŠTALO : ... La question n'est pas si nous aurons la globalisation, mais qui en dictera les conditions. L'homme qui a obtenu le prix Nobel devant la culture serbe, Ivo Andrić, était anticolonialiste, membre des associations nationales qui luttaient pour la libération nationale, et je trouve qu'il préférerait toujours l'indépendance culturelle à l'idée d'indépendance politique. Il disait : « Il est inutile de demander à autrui de quoi tu souffres. » Il y a une scène célèbre où un consul viennois s'approche d'un des héros d'Andrić et lui dit avec un brin d'ironie : « Vous avez de belles lunettes viennoises ». L'autre répond : « Les lunettes sont viennoises, mais les yeux sont à nous. » Ces smartphones sont tout aussi californiens, mais les yeux sont toujours à nous. C'est une histoire globale. Cela veut dire qu'il existe probablement une tentative de standardiser les yeux. Tentative de standardiser les yeux en fonction du pouvoir économique qui l'accompagne toujours...

EMIR KUSTURICA : ... Les premières excursions en Cuba et en Amérique étaient entreprises à la recherche du profit, car le capital, réuni avec la colonisation, c'est-à-dire la globalisation, n'a aucune intention humaine. La globalisation veut profiter, elle n'a aucun aspect humain. Elle a un aspect technologique. Ses conséquences peuvent généralement entraîner des changements positifs dans la société, mais entraînent une stagnation et un blocage des cultures et des économies locales.

DAVID HOMEL : ... C'est vrai qu'il n'y a pas de culture globale. Quand nous parlons du globalisme, nous parlons de certains procédés en relation avec le commerce ou avec l'échange commercial. Par le sacrifice des différences culturelles, pour que les pays puissants puissent diriger le commerce international, on a voulu éviter que les différences culturelles gênent ce commerce. En même temps, nous pourrions globaliser la solidarité, peut-être que cela serait une façon de répondre à cette idée et de la voler à certaines puissances qu'on pourrait nommer puissances ennemies, même si cela pourrait être un mot trop fort.

ZHANG KANGKANG : ... La technologie ne peut vraiment pas résoudre toutes nos questions. Nous devons y réfléchir nous-mêmes. L'homme est censé réfléchir seul sur les questions de l'âme. C'est pourquoi je trouve que la littérature dans l'époque des technologies développées doit aussi être une expression de la bonté humaine et nous devons être conscients que notre devoir est de maintenir la particularité de chaque culture. C'est extrêmement important, c'est le dernier territoire où nous maintenons notre identité nationale...

YOURI POLIAKOV : ... Je trouve que le danger réside dans le fait que les nouvelles technologies permettent aux imitateurs sans talent de réussir. La technologie ne contribue pas au talent mais facilite la distribution. J'ai peur que tout se termine par une marginalisation de véritables artistes, ayant reçu leur don de Dieu, de la part des gens armés par la technologie. Eux, ils ont une tâche toute différente et je crois que ce sera une lutte véritable entre les gens talentueux et les imitateurs armés de leurs technologies. Je pense que c'est le plus grand problème culturel. Qui finira par triompher ? Je le sais, mais je ne veux pas vous le dire...

FRANCISCO LÓPEZ SACHA: ... Si l'homme ne peut pas participer, s'il est privé de ce droit, il est perdu. Malheureusement, l'usage de la technologie appartient, évidemment, aux grands pays puissants, et à la fin du compte, les petits pays puissants n'ont pas de possibilité de partager ce bénéfice et de se développer. Pour moi c'est le sujet le plus grave dans le processus de globalisation. La perte de notre autonomie en tant qu'êtres humains, la perte de notre intimité. A une occasion Maksim Gorki a demandé à Tolstoï ce qu'était le talent. Tolstoï lui a répondu : le talent, c'est l'amour. Regardez les amoureux, ils ont tous du talent.

DÉCLARATION DE BELGRADE

Nous sommes venus ici, dans cette ville située sur l'ancienne frontière symbolique entre deux mondes, sur ce lieu de confrontations fréquentes, mais aussi d'entrecroisements culturels, désirant que notre rencontre soit un échange pertinent et une osmose. Le besoin de ces rencontres prend en compte les différences individuelles et des héritages qui sont nos fondements. Lors d'une occasion importante, le grand écrivain serbe qui habitait dans cette ville, Ivo Andrić, lauréat du Prix Nobel, a remarqué que le travail auquel il avait consacré la vie contenait la véritable histoire de l'humanité. La culture est consciente que la vérité sur l'homme et sur l'âge en général ne possède pas qu'une face. Le propre de la culture n'est pas de condamner, aveugler et d'une façon calculée, mais de tenter de comprendre. Aujourd'hui, le tourbillon de l'époque de haute-technologie est en train d'étouffer les tendances culturelles autrefois incontestables. Les relations entre les peuples sont en train de se dégrader, tandis que l'abondance culturelle du monde se nivelle. Les ravages sont autant physiques que spirituels, et ceux qui au présent tiennent le pouvoir présentent leurs intérêts comme les valeurs indiscutables. S'il y a un point d'accord commun entre nous qui est certain, c'est que la création ne tolère pas de vérités imposées et prescrites, pas plus que de limitations, quelle que soit leur origine. Le style de vie global, hystérique et superficiel, imposé d'en haut comme le seul acceptable, transforme la vision de l'homme total, invention de l'âge antique et des Lumières, en un être unidimensionnel, et la communauté humaine devient une biomasse, propice au traitement et modification rapide. L'industrie mondiale de divertissement et de contreculture est dirigée dans le sens qui y est décrit et aspire à une hégémonie totale. À part les autres partages et différences qui sont inévitables, la culture est tenue de contribuer au caractère pluridimensionnel de ce monde. Elle est obligée d'aider l'individu qui est impuissant devant la pression de l'époque. La culture est une expression de contestation et de responsabilité. La culture est la conscience que le monde ne date pas d'hier, et qu'il ne se terminera pas avec nous. La culture utilise les différences pour en faire la richesse de contrepoint et non pas une confrontation chaotique. Chaque conversation compréhensive fait un pas vers cette prise de conscience. Nous sommes ici en train de faire ce petit pas :

Zhang Kangkang

Gunnar Kvaran

Vladimir Pištalo

Youri Poliakov

Francisco Lopez Sacha

David Homel

Emir Kusturica et Vladan Vukosavljević

le 5 juin 2018

Са српског превео Бојан Савић Остојић

Traduit du serbe par Bojan Savić Ostojčić

БЕЛГРАДСКИЙ КОНТРАПУНКТ

«Белградский контрапункт», организуемый Министерством культуры и информации Республики Сербия как инициатором и реализуемый Институтом по изучению культурного развития, – это международная встреча, цель которой – собрать авторов и мыслителей из различных частей света, вносящих своим трудом значительный вклад в понимание современных мировых тенденций, т.е. той ситуации, в которой человек находится в наше время.

Белградский контрапункт – это возможность обсудить важные вопросы нашего общего опыта. Рассматривая данные вопросы с разных личностных и геокультурных позиций, мы можем дать разные ответы, но с другой стороны, эти различия могут гармонизироваться в едином широком взгляде, подобно полифонии музыкального контрапункта.

Почему контрапункт именно «белградский»? Потому что Белград был и остается местом соединения различий. Белград веками является сценой, на которой происходят не только столкновения, но и встречи, а любой человек лучше видит себя в отражении встречи с другими. Для литературного творчества и свободного сознания это фундамент, на котором строится широта и глубина постижения мира и времени. Белградский контрапункт задуман как доказательство того, что человек – существо словесное и в диалоге каждый может найти подтверждение своей правде, не опровергая при этом правду иную.

Первый «Белградский контрапункт» состоялся 9 и 10 июня 2017 года, когда на вопросы в рамках темы «Какую роль сегодня играет литература?» отвечали Петер Хандке, Фредерик Бегбедер, Захар Прилепин, Юй Хуа и Милован Данойлич. Встречу вели министр культуры и информации Владан Вукосавлевич и режиссер Эмир Кустурица.

ЛИЧНЫЕ КАРТИНЫ МИРА В ДВИЖЕНИИ

Круглый стол «Что с глобализацией в культуре?» (Югославская кинотека, 4 и 5 июня 2018 г.)

- Что сегодня представляет собой глобализация и насколько это понятие изменилось по сравнению с девяностыми годами двадцатого века, когда превозносилась идея экономической и политической глобализации?
- Является ли глобализация только идеологическим конструктом, обслуживающим определенные центры силы, или же она имеет истинный универсалистский потенциал?
- Является ли глобализация понятием или процессом, который подчинен определенным культурно-цивилизационным формам, или же она превосходит их? Зависит ли глобализация от них или их преодолевает?
- Может ли глобализация «выжить» при актуальной тенденции возрождения национальных идентичностей и мультиполярности на глобальном уровне?
- Какова роль искусства и культуры в развивающихся глобальных процессах? Как данные процессы отражаются на дальнейшем ходе развития искусства и самом понятии культуры?
- Может ли и должно ли искусство осуществлять поиск новых выразительных форм и возможностей, чтобы соответствующим образом отреагировать на все более сложные и непредсказуемые процессы на глобальном уровне и осмыслить все более сложную и непредсказуемую картину мира? Должно ли искусство опираться, и каким образом, на опыт современной науки, философии и религии?

УЧАСТНИКИ:

Чжан Канкан – одна из наиболее видных китайских писательниц своего поколения, появившаяся в литературе в семидесятые годы прошлого столетия. В данный момент она является почетным председателем Союза писателей провинции Хэйлунцзян, заместителем председателя Союза писателей КНР и замдиректора китайского ПЕН центра. Автор более ста книг различных жанров. Ее произведения переведены на английский, немецкий, японский и русский языки. Лауреат многих национальных и международных премий.

Гуннар Б. Кваран – историк-искусствовед, родился в Ирландии. Директор музея современного искусства «Аstrup Фернли» в Осло, директор Музея искусства Рейкьявика (1989–1997) и Художественного музея Бергена (1997–2001), куратор Исландского павильона на Венецианской биеннале (1984, 1986, 1988, 1990). Директор 57-го Октябрьского салона в Белграде в 2018 году. Автор и редактор ряда книг о современном искусстве.

Владимир Пиштало – сербский писатель-прозаик. Защитил докторскую диссертацию в Университете Нью-Гэмпшира на тему «Жонглирование тремя идентичностями: сербская, югославская и американская идентичности в среде американских сербов (1900–2000)». В данный момент преподает всемирную историю и историю Америки в Беккер-колледже в Вустере (США). Опубликовал ряд романов, сборников повестей и рассказов, а также сборников поэтической прозы, в числе которых «Книга с картинками», «Манифесты», «Конец века», «Витраж памяти», «Рассказы со всего мира», «Миллениум в Белграде», «Венеция», «Тесла, портрет среди масок», «Солнце этого дня». Его произведения переведены на многие иностранные языки. Лауреат большого числа литературных премий.

Юрий Поляков – российский писатель, поэт, драматург, публицист и активный общественный деятель. Один из наиболее читаемых и переводимых авторов современной России. Наряду с культурной деятельностью, общественно-политической публицистикой и эссеистикой, Юрий Поляков много лет был главным редактором ведущего литературного издания «Литературная газета». Член Совета при Президенте РФ по культуре и искусству, член Комиссии Общественной палаты РФ по вопросам развития гражданского общества, заместитель председателя Общественного совета при Министерстве обороны РФ, председатель Общественного совета при Министерстве культуры РФ, председатель Гильдии драматургов России, член президиума Общества русской словесности. Лауреат многочисленных литературных премий.

Франсиско Лопес Сача – кубинский писатель-прозаик, театровед, профессор Высшего института искусства в Гаване (1978–1991), профессор Интернациональной школы кино и телевидения Сан-Антонио де лос Баньос на Кубе. Был директором журнала «Letras Cubanas» (1990–1995) и председателем Союза писателей Кубы (1995–2007). Лауреат Премии за национальную культуру 1994 года и других важных премий. Автор 13 книг – романов, сборников повестей и рассказов, эссе.

Дэвид Хомел – канадский писатель-прозаик, киносценарист, журналист и переводчик с французского языка. Автор десяти романов и нескольких документальных фильмов, лауреат двух Премий генерал-губернатора за переводческую деятельность. Его статьи публиковались в ведущих газетах и журналах во Франции, Мексике, Германии и США, а с 1999 года он ведет постоянную колонку газеты «La Presse». В настоящий момент преподает креативное письмо на отделении английского языка и литературы, а также перевод на отделении французского языка и литературы Университета Конкордия. Лауреат многих литературных премий. Его произведения переведены на разные иностранные языки. На сербский язык переведены его романы «Покорение вершины» и «Бродячий цирк».

ВЕДУЩИЕ-МОДЕРАТОРЫ ВСТРЕЧИ:

Владан Вукосавлевич – министр культуры и информации Республики Сербия. Окончил юридический факультет Белградского университета, прошел несколько учебных стажировок во Франции и в Германии. Слушал спецкурс «Международные договоры» в рамках постдипломного образования на юридическом факультете. Публиковался в журналах «Правник» (Юрист), «Книжевна реч» (Литературное слово) и «НИН». С 2004 года член Королевского совета семьи Карагеоргиевичей, также был заместителем председателя Правления Задужбины «Милош Црњанский». В 2013 году был назначен на должность секретаря по культуре города Белграда. Говорит на английском и французском языках.

Эмир Кустурица – сербский кинорежиссер, актер, писатель-прозаик, музыкант, обладатель двух «Золотых пальмовых ветвей» Каннского кинофестиваля, премии «Золотой лев» Венецианского кинофестиваля, премии «Цезарь» и других престижных наград. Командор Ордена искусств и литературы Республики Франция. Учредитель и директор фестиваля кино и музыки «Кустендорф» в этнодеревне Дрвенград и идейный вдохновитель построения Андричграда, культурного центра, посвященного Иво Андричу. Режиссер многих фильмов, в том числе – «Помнишь ли ты Долли Белл?», «Папа в командировке», «Время цыган» («Дом для повешения»), «Аризонская мечта», «Андеграунд», «Черная кошка, белый кот», «Жизнь как чудо», «Завет», «По Млечному Пути». Автор книг «Смерть как непроверенный слух» и «Сто бед».

БЕОГРАДСКИ КОНТРАПУНКТ 2018.

BELGRADE COUNTERPOINT 2018

LE CONTREPOINT DE BELGRADE 2018

БЕЛГРАДСКИЙ КОНТРАПУНКТ 2018

贝尔格莱德多重旋律 2018

CONTRAPUNTO DE BELGRADO 2018

ОТРЫВОК ИЗ ЗАПИСЕЙ «БЕЛГРАДСКОГО КОНТРАПУНКТА»

ВЛАДАН ВУКОСАВЛЕВИЧ: ...Я считаю, что культура человека, или человечества, – общая в основе своей: здесь общие мотивы, движущие факторы, как и тот базовый антропологический дух, который движет развитием культуры. Однако, с другой стороны, встает вопрос, должна ли глобальная культура быть мозаичной, т.е. представлять собой сложную мозаику автономных культур, сохраняющих свои ценности, характерные черты, отличительные особенности, неделимые и не сопоставимые с другими. И могут ли эти сохранившиеся, сформированные культуры вместе составить – а как мне кажется, и могут, и должны – единую оригинальную мозаику, включающую как общие образцы, так и уникальные... Культура сегодня, в этом медийном глобализованном мире, сводится, упрощенно говоря, к культуре банальностей. Темы с глубоким содержанием чаще всего замыкаются в рамках узкого круга специалистов, остаются маргинальными, т.е. вытесняются на периферию медийного пространства. Сегодня мы наблюдаем сложный процесс тривиализации и банализации как человеческого духа, так и достижений человека...

ЭМИР КУСТУРИЦА: ...Сегодня, когда мы говорим о культуре, мы неизбежно говорим и о государстве. Культура гибнет, т.к. гибнет государство. Все страны мира уничтожаются, т.к. представляют собой препятствие для транс-... скажем, транснационального; государства стоят на пути у транскорпораций, стремящихся к единому тоталитарному государству, демократически тоталитарному... Я играл музыку практически на всех континентах, и фильмы свои показывал на всех континентах мира, и в один момент я поймал себя на мысли о том, что «это, в общем-то, не так уж плохо». Ведь, с одной стороны, это глобальный подход к артефактам, а артефакты сами из малой среды могут сделать великую, если ей есть что сказать. Вместе с тем, меня интересовало, каков политический источник возможностей для эффективной глобализации. Думаю, что больше всего она преуспела в унификации конформистских идей в мире, так что сегодня вместо памятника, например, Негошу, мы можем воздвигнуть памятник холодильнику, массажному креслу, мерседесу или небольшому самолету, и, думаю, на всех континентах согласились бы, что так оно и лучше. Не потому, что так действительно лучше, а потому что все воспринимают это как близкую тему...

ЧЖАН КАНКАН: ...Не следует говорить, что только наше, национальное – самое лучшее и что весь мир должен это принять; не нужно заставлять других восхищаться нами. На самом деле это я должна привлечь вас, заинтересовать, а не навязывать вам свою культуру. Думаю, что мы должны направить свои усилия на расширение любви к земному шару и человечеству. Я бы хотела такой глобализации, когда вы не просто смотрите, как я в нее играю, а мы играем вместе...

ДЭВИД ХОМЕЛ: ...Когда однажды капитализм одержал победу, когда больше не было конкурентных политических систем, капитализм вдруг обнаружил, что может одичать. Что совесть иметь необязательно, и даже если она у него и была, он теперь не должен о ней заботиться, что он может делать абсолютно все, что хочет, не беспокоясь о том, что скажут работники или массы, т.к. им некуда деваться. Или, по крайней мере, так считалось. Вот политическое окружение, с которым мы столкнулись. Что происходит сегодня, когда у капитализма нет соперников? Возможно, он сам себя сожрет, может, именно это сейчас и происходит. Возможно, люди это и имеют в виду, когда говорят о позднем капитализме...

ГУННАР КВАРАН: ...Важная часть культурного мира сейчас теснее связана с экономической глобализацией, связана с этим агрессивным, либеральным, капиталистическим методом производства денег и богатства. С другой стороны, сфера, где я работаю, – это международное современное искусство, что опять-таки звучит как еще одна махина, доминирующая в мире, однако в современном искусстве сложилась очень интересная ситуация в последние десять, пятнадцать, двадцать лет, т.к. произошли важные перемены в плане доминирования силы... Больше нет одной школы, одного движения, которые господствуют в современном искусстве, или существовавших некогда вертикальных доминантных сил. В мире современного искусства все большее место занимает диалог. Все больше перенимания языков, стилей, материалов всюду в мире. Это ситуация постоянного обмена. И поэтому у нас более детализированная картина глобализации... Важно дать возможность небольшим странам участвовать в таком диалоге и обмене. Безусловно, эти небольшие страны и сами должны открыть для себя такие возможности. В Скандинавии мы называем это культурной политикой. В нашем контексте она исключительно важна. Небольшие страны наподобие Исландии, с населением в триста тысяч человек – до, скажем, пяти миллионов, не имеют веса в глобализации. Поэтому в такой ситуации мы должны разработать некоторые стратегии...

ВЛАДАН ВУКОСАВЛЕВИЧ: ...Я убежден, что малые народы – поймите это очень условно, малые по численности, т.к. в культуре нет разделения на великих и малых – должны быть особенны чутки и внимательны к сохранению своей культурной традиции. Малым народам грозит опасность остаться без своего языка, письма. Остаться без своего базового культурного ядра, которое является сильнейшим источником творческого вдохновения. Я считаю, что так называемые малые народы должны особо бдительно заботиться о сохранности культурной традиции, и при этом держать открытыми окна и двери для всего наилучшего, что приходит из других культурных кругов и других культурных зон...

ФРАНСИСКО ЛОПЕС САЧА: ...Я должен сказать о болезненных вещах – о процессе колонизации, с которого как раз-таки и начинается процесс глобализации человечества. Обширный, длительный процесс колонизации начался с того момента, когда Христофор Колумб прибыл в Америку. Это стало не взаимообменом, а ударом, причем насильственным, в результате чего коренные жители потеряли свою автономию... Африка была уничтожена, чтобы кормить капитализм и колониализм Европы. Это не процесс обмена, это процесс транскультурации... Мы не должны оспаривать подлинность, аутентичные культуры, созданные народами в любой части мира. Сохранить искусство, культуру и ее идентичность – значит, сохранить полноту и многогранность человеческого рода. Мы не смеем от этого отречься. Так что глобализацию мы можем превратить в то, что принесет нам пользу. Важно использовать эту способность человеческого рода, превратить возможность коммуникации в солидарную глобализацию, в то, что является признанием человеческого существа во всей полноте...

ЮРИЙ ПОЛЯКОВ: ...Я хотел бы обратить ваше внимание на то, что глобализация имеет и положительные формы, но иногда дает довольно плохие плоды. Пятнадцать лет назад я возглавлял делегацию, которая посетила Косово. Нам показывали разрушенные церкви, которым было бы сейчас по тысячу лет, если бы их не уничтожили. И там я ощутил – но вот какую – глобализацию. Нас перевозили в бронированных машинах, охраняли нас индийцы и итальянцы в голубых шлемах, а мы были делегацией Москвы, и все время слышали удары камней, которые в нашу машину бросали албанские мальчишки. Такая глобализация особо оптимизма не вызывает...

ВЛАДИМИР ПИШТАЛО: ...Суть не в том, будет ли у нас глобализация, а на чьих условиях. Человек, получивший Нобелевскую премию для сербской культуры, Иво Андрич, был антиколониалистом, членом национальных объединений, боровшихся за национальное освобождение, и, думаю, важнее политической независимости для него была независимость культурная. Он говорил: «Бесполезно спрашивать другого, что у тебя болит». Есть одна известная сцена, когда венский консул приходит к одному из его героев и говорит с легкой иронией: «У вас хорошие венские очки». А тот отвечает: «Очки венские, а глаза наши». И все эти умные телефоны калифорнийские, но глаза и далее наши. Это глобальная история. Существуют, вероятно, попытки стандартизации глаз. Попытки стандартизации глаз, связанные с экономической силой, которая всегда присутствует в таких ситуациях...

ЭМИР КУСТУРИЦА: ...Первые поездки на Кубу и первые поездки в Америку были, по сути, поисками прибыли, т.к. капитал и колонизация, или глобализация, не имеют гуманных намерений. Им нужна прибыль. Таким образом, если мы говорим о глобализации, в ней нет гуманного аспекта, у нее есть только технологический аспект. Она приводит ко многим положительным переменам в обществе, но в большой степени и к регрессу и блокированию местных культур и экономик...

ДЭВИД ХОМЕЛ: ...Верно, что не существует глобальной культуры, и, думаю, когда мы говорим о глобализме, мы говорим о некоторых процедурах, связанных с торговлей или товарообменом. Для того, чтобы международной торговлей руководили крупные страны, необходимо было пожертвовать культурными различиями, т.е. цель состояла в том, чтобы культурные различия не препятствовали международной торговле. Вместе с тем, мы могли бы глобализировать солидарность – видимо, таким образом мы можем ответить на данную идею и ее украсть. Идею глобализации со стороны некоторых сил, кого мы можем назвать нашими врагами, хотя это, возможно, слишком сильно сказано.

ЧЖАН КАНКАН: ...Технология действительно не может решить все наши вопросы, нам следует самим задуматься над ними. О вопросах души человек должен размышлять сам. Поэтому я считаю, что литература в эпоху развитых технологий также должна быть выражением доброты человечества, и мы должны осознавать, как важно сохранить своеобразие каждой культуры. Это исключительно важно, это последняя территория, где сохраняется наша национальная идентичность...

ЮРИЙ ПОЛЯКОВ: ...Я думаю, что опасность новых технологий в том, что они дают возможность имитаторам, лишенным таланта, достичь успеха. Технологии не развивают талант, они облегчают сбыт. Боюсь, что в итоге подлинные художники, которых Бог одарил талантом, будет оттеснены людьми, вооруженными технологиями. У таких людей совершенно иные задачи, и, думаю, это станет настоящей борьбой между талантливыми людьми и вооруженными технологиями имитаторами. Думаю, что это крупнейшая проблема в культуре. А кто победит? Знаю, но вам не скажу...

ФРАНСИСКО ЛОПЕС САЧА: ...Если человек не может, не имеет права участвовать в чем-либо, он потерян. Тяжело видеть, что технологии на самом деле принадлежат крупным и сильным странам, а менее сильные не имеют возможности разделить с ними эти блага и развиваться. Я считаю это тяжелейшей темой в процессе глобализации. Потеря нашей автономности как человеческих существ, потеря личного. Однажды Максим Горький спросил Льва Толстого, что есть талант, а Толстой ответил: Талант – это любовь. Посмотрите на влюбленных – они талантливы.

БЕЛГРАДСКОЕ ЗАЯВЛЕНИЕ

Мы встретились в городе на символической древней границе миров, в месте частых конфликтов и культурных влияний, стремясь к обмену опытом и обогащению наших позиций в полилоге. Такие встречи необходимы: мы исходим из уважения различий и в многообразии культурного наследия видим основу собственного существования. Великий сербский писатель, живший в этом городе, лауреат Нобелевской премии Иво Андрич однажды сказал, что в том труде, которому он посвятил всю жизнь, сосредоточена вся настоящая история человечества. Культура знает, что правдивый взгляд на человека и время не бывает односторонним. Культура не осуждает, а тем более не осуждает расчетливо или слепо – она стремится понять. Сегодня вихрь высокотехнологичной эпохи оттесняет в сторону некогда бесспорные культурные устремления. Обостряются отношения между народами, и унифицируется культурное разнообразие мира. Наносится и физический, и духовный урон культуре, а власть имущие представляют свои интересы как ценности, не подлежащие сомнению. Наше общее мнение, что творчество не терпит навязанных, «спущенных» ему истин и ограничений, откуда бы они ни приходили. Невротический, поверхностный стиль жизни, навязываемый во всем мире как единственно возможный и верный, превращает цельного человека Античности или Просвещения в одномерное существо, а человеческое сообщество – в биомассу, удобную для быстрой ментальной обработки и навязывания нужного мышления. Всемирная индустрия развлечений и антикультуры работает в этом направлении, стремясь к всеобщей и полной доминации. При неизбежных границах и различиях в мире именно культура делает его цельным и многогранным. Она должна помочь подняться личности, которая почти незаметна в этом невероятном давлении эпохи. Культура учит ответственности и постановке вопросов. Культура – это понимание того, что мир был создан не вчера и не кончится с нашим уходом. Культура из различий создает богатство контрапункта, а не разжигает конфликты. Каждый разговор, наполненный пониманием, – это шаг к пробуждению сознания. И именно такой шаг мы делаем на нашей встрече:

Чжан Канкан

Гуннар Кваран

Владимир Пиштало

Юрий Поляков

Франсиско Лопес Сача

Дэвид Хомел

Эмир Кустурица и Владан Вукосавлевич

5 июня 2018 г.

Са српског превела др Светлана Гольак

“贝尔格莱德多重旋律” 国际论坛

由塞尔维亚文化及传媒部主办、文化发展研究所承办的“贝尔格莱德多重旋律”国际论坛是汇集世界各地的艺术家和思想家、借鉴他们在文艺创作方面的丰富经验探讨当代世界主流思潮以及人在当代社会中的位置等问题，以便使我们更加深入地理解当今世界的文化盛会。

“贝尔格莱德多重旋律”国际论坛提供了讨论人类共同问题的机会和平台。来自不同国家从事文化方面工作的人士由于个人及地方文化的特殊性，更有助于对那些全人类共同关注的问题给出不同的答案，同时，这些不同的答案最终会融合成一个广泛的、协调的世界观，类似于音乐中的多重旋律。

贝尔格莱德国际论坛为何取名为“贝尔格莱德多重旋律”呢？这是因为贝尔格莱德一直以来就象音乐中的多重旋律一样，这座城市一直是冲突与融合的大舞台。只有与其他人接触时人才会更好地了解自己，而由此产生的文学创作和自由思维也能使我们更深入地理解当代世界和时代。“贝尔格莱德多重旋律”构思的目的就是为了展示一个善于对话的人与他人进行交流时既可以在不否定他人正义性的同时也能证明并坚持自己的正确性。

贝尔格莱德多重旋律在2017年6月9日和10日首次举办，当时的议题为“当代文学作用何在？”，就此题目发表演讲的贵宾有彼得·汉德克（Peter Handke），弗雷德里克·贝格伯德（Frédéric Beigbeder），扎哈尔·普里莱（Zakhar Prilepin），余华以及米罗万·塔诺亿李奇（Milovan Danojlić）。论坛主持人是塞尔维亚文化及传媒部部长弗拉丹·武科萨夫列维奇（Vladan Vukosavljević）和著名导演埃米尔·库斯图里卡（Emir Kusturica）。

“贝尔格莱德多重旋律”国际论坛：移动中的个人世界观

2018年6月4日和5日在南斯拉夫电影资料馆举行题为《如何对待文化中的全球化现象》的圆桌座谈会。与会者谈论了以下几个具体问题：

- 一、目前全球化现象到底是指什么？20世纪90年代经济和政治领域中的全球化达到了最高峰，迄今为止，这个概念的变化到底有多大？
- 二、全球化是为了服务于某些世界权利中心而产生的政治经济产物，还是一个具有真正广泛发展潜力的现象？
- 三、全球化是在现有的文化和文明模式下发展的吗？它只从属于某一范畴还是该在更高层次上寻求发展呢？全球化是依赖于现有的文化和文明模式而存在还是要超越这些模式呢？
- 四、全球化能否承受当今世界民族身份的重建和多元发展趋势并幸存下来？
- 五、在我们面临的全球化过程中，艺术和文学的作用何在？全球化对于将来艺术发展以及文化本身的影响如何？
- 六、面对越来越复杂且往往不可预测的全球性事务和世界局势，艺术是否需要去寻找新的表达手段？在此过程中，艺术是否需要借鉴当代科学、哲学和宗教的经验？

与会者简历

张抗抗，中国著名作家，二十世纪七十年代开始文学创作生涯，获得多项国内外文学大奖，目前担任黑龙江省作家协会荣誉主席，中国作协副主席以及国际笔会中国中心副会长。迄今为止，共出版一百多部不同题材的著作，其作品被翻译成英文、法文、德文、日文、俄文等多种语言。

谷纳·卡瓦蓝（Gunnar Kvaran）艺术史家，出生于冰岛，奥斯陆阿斯楚普·费恩利博物馆馆长。自1989年至1997年担任雷克雅维克艺术博物馆馆长，自1997年至2001年任卑尔根艺术博物馆馆长。1984年、1986年、1988年以及1990年分别担任威尼斯双年展冰岛展馆的主管，也是2018年贝尔格莱德“十月沙龙艺术展”的总监。至今已编写或主编了多部当代艺术方面的著作。

弗拉迪米尔·碧西塔罗 (Vladimir Pištalo), 塞尔维亚作家。新罕布什尔大学博士, 博士论文题目为《1900年至2000年间住在美国塞族人的三种身份问题研究》。目前在美国伍斯特的贝克学院讲授世界及美国历史, 出版的著作包括多部长篇小说、短篇小说集以及诗歌散文集, 其中最著名的有《小人书》、《宣言》、《世纪末》、《记忆中的色彩玻璃窗》、《全球各地的故事》、《贝尔格莱德的千年纪》、《威尼斯》、《特斯拉——面具中的画像》, 《今天的太阳》等。其作品被翻译成多种语言, 获得过多种文学奖项。

尤里·伯黎亚克夫 (Юрий Поляков), 俄罗斯散文作家、戏剧作家、诗人、评论家以及社会活动家, 为当代俄罗斯最受欢迎的作家之一, 也是俄罗斯被翻译介绍到世界各地最多的作家之一。除了撰写关注政治和社会题材的评论和随笔外, 尤里·伯黎亚克夫曾经做过多年著名杂志《文学报》的总编辑, 同时也兼任俄罗斯总统文化艺术理事会的会员、俄罗斯公民社会发展问题研究院的委员、俄罗斯国防部社会理事会副主席, 俄罗斯文化部社会问题理事会主席、俄罗斯戏剧作家协会主席和俄罗斯文学协会主席团成员。他获得过多次文学大奖。

弗朗西斯科·罗佩兹·萨查 (Francisco López Sacha)，古巴作家，戏剧家，自1978年至1991年任哈瓦那高等艺术院教授，古巴圣安东尼奥德洛斯巴尼奥斯国际电影电视学院副教授。自1990年至1995年任Letras Cubanas杂志社社长，自1995年至2007年任古巴作协主席。1994年获得古巴国家民族文化奖以及多种其它重大奖项。至今已发表长篇小说、短篇小说集和散文集共13部。

戴维·何梅尔 (David Homel)，加拿大作家，电影编剧，记者以及法文译者。其著作包括10部长篇小说和几部纪录片，曾两次获得“总督翻译奖”。他的文章常常发表在法国、墨西哥、德国和美国的主流报纸上。自1999年起成为„La Presse“杂志的长期专栏作家。现在康考迪亚大学英文系和法文系分别教授创造性写作课程和翻译课程，已获得多项重大文学奖，他的作品也被翻译成多种外语，目前已经翻译成塞文的作品包括长篇小说《登陆高峰》和《流浪的马戏团》。

开场白及主持人：

弗拉丹·武科萨夫列维奇 (Vladan Vukosavljević) 是塞尔维亚文化及传媒部部长。毕业于贝尔格莱德大学法律学院，多次留学法国和德国。毕业后参加法律学院开办的国际协议专家研修班。曾在《法学家》、《文学》和《NIN》杂志发表文章，自2004年起担任卡拉乔杰维奇王朝王室委员会成员，同时也兼任米罗什·茨尔念思基捐赠馆的管理委员会副会长，2013年被任命为贝尔格莱德市文化秘书，精通英语和法语。

埃米尔·库斯图里卡 (Emir Kusturica) ，塞尔维亚电影导演，演员，作家和音乐家，至今已两次获得戛纳国际电影节的金棕榈奖，威尼斯国际电影节的金狮奖，凯撒奖等多种奖项，也是法国文学艺术骑士勋章获得者。库斯图里卡是一年一度在木头城民族村举办的库斯滕多夫国际影展和音乐节的创始人兼总经理，纪念诺贝尔文学奖获得者安德里奇的文化中心——安德里奇城的原创者。其主要电影包括：“你还记得多莉·贝尔吗？”、“爸爸出差时”、“流浪者之歌”、“亚历桑那之梦”、“地下”、“黑猫白猫”、“生活是奇迹”、“给我承诺”、“送奶路上”等。其文学著作包括《我身在历史何处？》以及《百种痛苦》。

ПУБЛИКА БЕОГРАДСКОГ КОНТРАПУНКТА

THE AUDIENCE AT BELGRADE COUNTERPOINT

LE PUBLIC DU « CONTREPOINT DE BELGRADE »

АУДИТОРИЈА БЕЛГРАДСКОГ КОНТРАПУНКТА

“贝尔格莱德多重旋律”文学论坛的听众

LA AUDIENCIA DEL CONTRAPUNTO DE BELGRADO

“2018 年贝尔格莱德多重旋律”国际论坛记录（节选）

弗拉丹·武科萨夫列维奇：... 我认为，人的文化，人类的文化，从其本质上来讲，是大家共同的文化，因为它是由共同的动机、启动因素和人类基本的灵感创造出来的。但是，反过来，我们不得不面临另一个问题，那就是，全球文化是否必须像一个马赛克图案一样，它是否必须与这个由不同独立文化构成的马赛克图完全吻合呢？因为每个独立文化都希望保留自己的价值观、自己的特点、自己的特殊性，作为独立的文化是不能分割的、也是很难相比较的。此外，种种保留了自己特点的、已有自己固定模式的文化能否加在一起组成一个整体呢？我个人认为——当然可以，不仅是可以的，也是必须的，它们必须构成一种既有各自的特殊性又有某些共同点的整体的马赛克图案。

...在当今信息化、全球化的世界里，文化，简单地说，变得低级、陈腐。比较深刻的题材常常只有一小部分专家去关注，媒体把它们边缘化了。我们目前所面临的是一个比较复杂的、人的灵魂和人类成就日渐琐碎和陈腐的过程...

埃米尔·库斯图里卡：...当我们今天谈论文化的时候，我们其实不得不谈论国家。文化之所以堕落是因为国家也在堕落。我认为世界上所有国家堕落的原因，在于它们阻挠建立跨越民族的全球性世界，它们阻碍这些跨国公司，不让它们建立一个极权国家，“民主”极权的国家...

...我几乎在每一个大洲都曾经演奏过，我的电影也在各大洲上映，因此，我就开始想：这就很不错啦！因为，一方面，这种对艺术的态度以及艺术作品的水平本身，可以把一个人口不多的国家变成一个文化大国，当然，这个国家首先应该有能够向世界倾诉的东西。然而，我最想知道的是：在一个成功的、有效的全球化的背后都有哪些政治力量作为其渊源，并促使其发生。我认为它（全球化）最有效地把那些对世界因循守旧的想法等同起来。因此，我们今天不用再给伟大诗人聂谷士立个纪念碑，反而，应该给冰箱立个碑，或者给按摩椅、奔驰、小型飞机等商品立个纪念碑。我认为，来自各个大洲的人都会同意这样做比较好。不是因为这样做确实比给聂谷士立个纪念碑好，而是因为大家都非常熟悉这些趋势...

张抗抗：…我们不应该说，属于我们国家、我们民族的东西就是最好的东西，因而也是世界必须接受的东西。我们也不应该让别人崇拜我们。其实，我该做的是吸引你们，想办法让你们开始对我国文化感兴趣，而不应该把我国文化强加给你们。我认为，我们大家应该共同努力增强对我们地球和整个人类的爱。我希望能够有这样一个全球化：不仅是让你们站着看我跳舞，而是我们大家一起来跳…

戴维·何梅尔：…一旦成功了，一旦其它竞争对手已不存在了，资本主义就突然发现，它可以无阻碍地疯狂放肆。它不用讲良心了，即便曾经有过，现在也不必在意，它什么都能做，也不用去担心人民大众是怎么想的，因为民众除了它别无选择。也许这不过是一种想法而已。这就是我们面临的政治环境。那么，资本主义没有竞争对手的今天又会发生什么？也许它会自我消灭，也许我们正处于这个过程当中。当人们谈论资本主义晚期时，其实谈论的正是这个过程…

谷纳·卡瓦蓝：…文化世界很重要的一部分是与经济全球化密切相连了，它是跟这种嚣张、开放、属于资本主义的产生金钱和财富的方式相连的。另一方面，在我工作的地方有国际性的当代艺术，听起来，它也像另一个独霸全世界的巨大机制，但当代艺术最近十年、十五年甚至二十年的情况却很有意思，因为在权利安排方面有了一些重要的变化…

…现在已经没有一个艺术派或艺术潮流能够独霸当代艺术，没有以前的那种贯穿始终的艺术优势力量。在当代艺术领域中有越来越多的对话。整个世界都有借鉴语言、风格和题材的趋势。也就是说，有一种不间断的交流。因此，就有了具有不同色调的全球化整体形象…

…极为重要的是，应该给小国提供能够参与此对话和交流的机会。当然，这些小国也应该给自己创造机会。在斯堪的纳维亚我们把这个叫做文化政策。在我们生活的环境中它是非常重要的。像冰岛这么小的国家，也就是说人口在三十万到五百万之间的国家，在全球化过程中的作用并不大。因此，在这种情况下我们应该有能够应付的策略…

弗拉丹·武科萨夫列维奇：…我相信，所谓的“小民族”——我所说的“小”是指人口少的民族，因为从文化方面来讲并不存在大小之分——他们必须更加谨慎地保护自己的文化传统。人口少的民族面临着丢失自己语言、自己文字的危机。他们会丢失自己文化的核心部分，而这个核心正是艺术创造灵感最重要的源泉。我认为，所谓的“小民族”必须更加倍用心地保护自己的文化传统。当然，他们也应该把自己家的门窗敞开，以便接纳和融入其他文化精英之中。

弗朗西斯科·罗佩兹·萨查：…我不得不谈起一个非常痛苦的事情，那就是殖民地的开拓过程，因为这就是人类全球化的开端。自从哥伦布到达美洲起就开始了漫长的殖民过程。当时的交流其实并不是什么交流，而是一种打击，一个强烈的打击，导致土著人失去自己自治的权利。为了给资本主义和欧洲的殖民主义提供所需的营养，非洲完全被消灭了。这就不是交流和交换的过程，而是一种文化入侵和霸权。

…我们不应该否认世界各地纯粹的民族文化。能够保留艺术、文化和自己的身份意味着能够保留人类的多样性。我们不能放弃这一点。因此，我们可以把全球化变成对我们有用的东西。利用人类交际能力是非常重要的，因为我们可以把这种交际能力改编成一种具有团队精神的全球化，而这种具有团结精神的全球化其实就意味着承认人性是复杂而多样的。

尤里·伯黎亚克夫：我还要请你们注意，全球化也有积极的一面，虽然有时候也有不良后果。十五年前我带领一个代表团去了一趟科索沃。他们给我们看了一些教堂的废墟，若没被毁掉，这些教堂会有几千年的历史。就在那里，我感觉到了全球化。但那是什么样的全球化呢？负责我们莫斯科代表团安全的是那些戴着蓝盔的印度人和意大利人，我们坐在装甲车上到处跑，但还是能感觉到阿尔巴尼亚的小男孩向我们车上扔过来的石头。这样的全球化不会使我们感到乐观…

弗拉迪米尔·碧西塔罗：问题并不在于我们会不会有全球化，而在于这个全球化是根据谁的标准进行的。因描写塞族文化而获得诺贝尔文学奖的伊沃·安德里奇是反殖民主义者，也是民族解放团体的团员。我认为，对他来说，政治自由不如文化自由那么重要。他曾经说过：问别人自己身上哪里痛是毫无意义的。“

（在他的小说里）有一个很有意思的场景，是讲一位维也纳的领事来到小说主人公面前的时候，带有讽刺地跟他说：“你的这副维也纳的眼镜很好啊”。主人公回答他说：“眼镜是来自维也纳的，但眼睛仍然是本地的。”我们用的这些智能手机是来自加利福尼亚州的，但眼睛仍然是我们的。这就是一个可以用于世界各地的故事。也就是说，肯定有某些人想试图规范我们的眼睛。眼睛的规范总是跟经济权力密切相关的、不可分离的…

埃米尔·库斯图里卡：…第一次到古巴，正如第一次到美国一样，是以寻找利益为目的的，因为资本和殖民过程，或说全球化过程是没有人情味的。全球化只有对利益的需求。因此，当我们讨论全球化的时候，（我们应该说）它没有人情味。它有技术发展的一面，而技术发展会在社会中引起很多积极的变化。但（全球化）也会使（地方）社会退步，会阻碍地方文化和（当地）经济的发展…

戴维·何梅尔：…全球文化不存在，这个说法是对的。我认为，当我们谈论全球化，我们其实谈论的是贸易，或与贸易相关的事项，目的是为了大独控制国际贸易而牺牲文化间的差异，同时避免文化差异对国际贸易的消极影响。与此同时，我们也可以把团结精神全球化，这也许是我们借用全球化这个概念的良好机会，或者说从我们的“敌人”那里偷来这个全球化的说法，虽然用“敌人”一词也许不太妥当。

张抗抗：…技术确实不能够帮我们解决所有的问题，解决的办法应该由我们自己去寻找。我们必须思考有关人的灵魂的问题。因此我认为，在技术发达的时代，文学同样必须是人类善良的表现。我们必须明白，每个文化的特殊性是必须保留下来的。这是非常重要的，是我们能够保留民族意识的最后一个领域…

尤里·伯黎亚克夫:…我认为,最大的风险在于,新技术给予那些缺乏才华的模仿家成功的机会。技术不会增加才华,它只不过使简单的排列分布变得更容易。我怕这样的一个结局:真正的艺术家,由上帝赋予他才华的艺术家,最后将会被那些擅长应用技术的人边缘化。这些人的任务跟艺术家们完全不一样,因此最后,我们将会面临艺术天才和技术型人材之间强有力的斗争。我觉得,这是文化领域中最大的问题。最后谁会赢?我知道这个问题的答案,但不会告诉你们…

弗朗西斯科·罗佩兹·萨查:…人如果不能或没有权利参与,他就会迷失方向。技术的拥有和应用其实是大国的强项,弱小的国家就没有权利和机会与它们分享技术的好处并发展自己。这是一个很痛苦的现实。我认为这也是一个全球化过程中最大的问题。我们作为人,丢失了自己的独立性,自己的隐私。有一次马克西姆·高尔基问托尔斯泰,才华到底是什么东西,托尔斯泰回答说:才华就是爱情。看看恋爱的人吧,他们都有才华。

贝尔格莱德声明

我们来到这个城市，来到这个古老同时又象征着不同世界边界、冲突频繁但又是不同文化交汇交融的地方，希望我们今天的话题和观点能有进一步的交流与传播。人类对交流对话的诉求应以对个体差异以及不同文化传承的尊重为基础，因为这是我们赖以生存的根本。

塞尔维亚伟大作家、贝尔格莱德的诺贝尔文学奖得主伊沃·安德里奇，曾在一个重要场合说过，他毕生致力文学事业包涵了人类全部的真实历史。文化深谙人类与世界的真实性具有多重方面，它具有包容性，不排斥异己，尤其不会算计得失或盲目武断，文化尝试着理解与包容。

曾经无可非议的文化追求，今天被高科技时代的漩涡抛置于社会边缘，不同民族间的关系也日趋紧张，世界文化的多样性正被悄然抹去，人类的物质与精神财富也将会随之一同消失，而强权们却把自身利益当作不容置疑的普世价值观向世人强行推销。

有一个大家完全没有分歧、一致赞同的看法，那就是艺术创作不接受任何强制性改编的真实，不能容忍对创作自由的限制，不管这种强制性和限制是由谁、由哪个方面施加的。那强加于我们的全球性的浮躁而浅薄的生活方式，似乎成了当今唯一且仅能接受的生活方式，将我们原来拥有的古典精神和启蒙精神的完整人格改变成单维度的生命，把人类群体变成了一堆生物物质，以便于被快速洗脑。

世界娱乐和反文化产业正如上面所说的那样极速膨胀和发展，并试图全面操纵和控制我们的生活。文化不同于其他不可避免的分歧与差异，文化应该为构建一个多元化世界作出贡献，应该有助于唤醒那些在时代压力下精神萎靡的人们。

文化应是我们怀疑精神与责任意识的共同体现，文化应是让我们认识到世界不是一天建成的，也不会随我们的消亡而消失，文化应是因差异而丰富的多重旋律——不应是冲突与对抗的源头。以相互理解为基础的每一次对话都是迈向文化觉醒的一个脚步。今天在这里迈出这样一步的有：

Цанг Кангканг 张抗抗

Гунар Кваран 谷纳·卡瓦蓝

Владимир Пиштало 弗拉迪米尔·碧西塔罗

Јуриј Пољаков 尤里·伯黎亚克夫

Франсиско Лопез Сача 弗朗西斯科·罗佩兹·萨查

Дејвид Хомел 戴维·何梅尔

Емир Кустурица и Владан Вукосављевић

埃米尔·库斯图里卡 和 弗拉丹·武科萨夫列维奇

5. јуна 2018年6月5日

Са српског превеле др Ана Јовановић и

Ђин Сијаолеи

CONTRAPUNTO DE BELGRADO

“Contrapunto de Belgrado”, organizado por el Ministerio de Cultura e Información de la República de Serbia, como iniciador y el Instituto para la Investigación del Desarrollo Cultural como ejecutor, es un encuentro internacional, cuyo objetivo es reunir a los artistas y pensadores de distintas partes del mundo, que, con su trabajo, contribuyen significativamente al entendimiento de las tendencias mundiales contemporáneas, o sea, a las situaciones en las que se pueda encontrar un hombre hoy en día.

Contrapunto de Belgrado es una oportunidad para hablar sobre temas relacionados con experiencias comunes e importantes, y para los cuales se pueden proporcionar diversas respuestas desde varios puntos personales y geo-culturales y, por otro lado, estas diferencias pueden armonizarse en una perspectiva amplia, como en contrapunto musical.

¿Por qué precisamente el contrapunto de “Belgrado”? Porque Belgrado es el lugar de contrapunto, lo fue y lo sigue siendo. Belgrado está acostumbrado a ser un escenario, no solo de colisión, sino de encuentros también. Cada persona se ve más completamente en el encuentro con otro. La creación literaria y el pensamiento libre en esta base construyen la amplitud y profundidad de conocer el mundo y el tiempo.

“El Contrapunto de Belgrado” se celebró por primera vez los pasados días 9 y 10 de junio del año 2017, cuando, a las preguntas sobre el tema “¿Qué puede hacer la literatura hoy en día?” respondían Peter Handke, Frederic Begbede, Zahar Prilepin, Yu Hua y Milovan Djelic. El dialogo fue moderado por el Ministro de Cultura e Información, Vladan Vukosavljevic y el director del cine, Emir Kusturica.

IMÁGENES PERSONALES DEL MUNDO EN MOVI- MIENTO

La mesa redonda sobre el tema “¿Qué hacer con la globalización cultural?” (Cineteca de Yugoslavia, el 4 y 5 de junio de 2018.)

- ¿Qué es la globalización hoy en día, y cómo ha cambiado dicho término desde los años noventa del siglo veinte, cuando la idea de la globalización económica y política se encontraba en la cumbre?
- ¿La globalización es sólo una construcción política y económica, diseñada para el beneficio de ciertos centros del poder, o es que tiene una perspectiva realmente universal?
- ¿La globalización es un término o procedimiento superior o inferior a las formas de cultura y civilización? ¿Existe la dependencia del uno al otro o dicho término supera a los demás?
- ¿Puede la globalización “sobrevivir” la tendencia actual de la renovación de las identidades nacionales y la multipolaridad, a nivel global?
- ¿Cuál es el papel del arte y de la cultura en los procedimientos globales que tenemos por delante, cómo se reflejan éstos en el futuro curso del arte y en la idea de la cultura?
- ¿Puede y debe el arte buscar las nuevas formas y posibilidades de expresión, con el fin de enfrentarse, de una forma adecuada, con los procedimientos a nivel global, que son cada vez más complejos e imprevisibles, como también con una imagen del mundo, cada vez más compleja e imprevisible? ¿Debería el arte y cómo, en dicho procedimiento, confiar en las experiencias de la ciencia contemporánea, la filosofía y la religión?

LOS PARTICIPANTES:

Zhang Kangkang es una de las más apreciadas escritoras chinas de su generación, que apareció en el mundo de la literatura en los años setenta del siglo anterior. Actualmente es la Presidenta honoraria de la Asociación de los Escritores de la provincia Heilongjiang, la Vicepresidenta de la Asociación de los Escritores de la República Popular de China y la Subdirectora del PEN Centro de China. Ha escrito más de cien libros de distinto género literario. Sus libros fueron traducidos al inglés, francés, alemán, japonés y ruso y ha recibido varios premios de importancia nacional, como también internacional.

Gunnar Kvaran es historiador del arte nacido en Islandia, Director del Museo “Astrup Fearnley” en Oslo, Director del Museo del Arte en Reikiavik (1989-1997) y el Museo del Arte en Bergen (1997-2001), curador del Pabellón de Islandia en el Bienal de Venecia (1984, 1986, 1988, 1990). Director del 57º Salón de Octubre de Belgrado 2018. Es el autor y editor de varios libros sobre el arte contemporáneo.

Vladimir Pistalo es el escritor serbio de prosa. En la Universidad de Nueva Hampshire defendió su tesis doctoral sobre el tema “Malabares con tres identidades: la identidad serbia, yugoslava y americana entre los serbios de América (1900-2000)” y actualmente trabaja como profesor de historia mundial y americana en la Universidad de Wooster (Estados Unidos). Ha publicado varias novelas, colecciones de narraciones y libros de prosa poética, entre los cuales destacan: “Libro ilustrado”, “Manifiestas”, “El final del siglo”, “Vidriera de la memoria”, “Cuentos del todo el mundo”, “Milenio en Belgrado”, “Venecia”, “Tesla, retrato entre las máscaras”, “El sol de este día”. Sus obras fueron traducidas a varios idiomas y ha recibido un gran número de distintos premios literarios.

Yuri Poliakov es el escritor ruso de prosa y drama, poeta, publicista y un intelectual socialmente comprometido, uno de los más leídos y traducidos autores de Rusia contemporánea. A parte de su trabajo artístico y las publicaciones y tesis socialmente y políticamente comprometidas, Yuri Poliakov fue, durante muchos años, el editor principal de la revista literaria más eminente “Literaturnaya gazeta”, miembro del Consejo del Presidente de la Federación de Rusia para Cultura y Arte, miembro de la Comisión de la Casa Social de la Federación de Rusia para el desarrollo de la sociedad civil, Vicepresidente del Consejo Social del Ministerio de Defensa de la Federación rusa, Presidente del Consejo Social del Ministerio de Cultura de la Federación rusa, presidente de la Gilda de los escritores rusos de drama, miembro de la Presidencia de la Asociación de la Verbalización rusa, como también ganador de varios premios literarios. Al serbio se tradujeron sus novelas “Cabrito en leche”, “El cielo de los caídos”, “He imaginado el escape”, “El amor parisino de Kosta Humankov”, “Apoteaga o Mareos del éxito” y la drama “Homo erectus o los swingers rusos”.

Francisco López Sacha es el escritor cubano de prosa, tetrólogo, profesor del Instituto Superior del Arte en Habana (1978-1991), profesor asociado en la Escuela Internacional de Cine y Televisión de San Antonio de los Baños en Cuba. Desde el año 1990 hasta el año 1995 fue director de la revista “Letras Cubanas” y desde el año 1995 hasta el año 2007 fue Presidente de la Asociación de Escritores de Cuba. Fue ganador del Reconocimiento para la cultura nacional en el año 1994, como también el ganador de otros premios significantes. Publicó 13 libros – novelas, colecciones de narraciones y ensayo.

David Homel es el escritor canadiense de prosa, guionista de cine, periodista y traductor del idioma francés. Es el autor de diez novelas y varios documentales, que dos veces ha ganado el Premio del Gobernador para traducción. Sus artículos de prensa fueron publicados en los prestigiosos periódicos y revistas de Francia, Méjico, Alemania y EEUU y desde el año 1999 es el columnista regular de la revista “La Presse”. Actualmente es el profesor de escritura creativa del Departamento de inglés y literatura y traducción en el Departamento de francés y literatura de la Universidad de Concordia. Ha ganado varios premios literarios de prestigio y sus obras fueron traducidas a diferentes idiomas extranjeros. Sus novelas “Conquista del cumbre” y “El circo ambulante” fueron traducidas al serbio.

LOS INTRODUCTORES Y LOS MODERADORES DEL ENCUENTRO:

Vladan Vukosavljević es el Ministro de la Cultura e Información de la República de Serbia. Licenciado en la Facultad de Derecho de la Universidad de Belgrado con varias visitas de estudios en Alemania y Francia. Atendió el curso postgrado especializado en la Facultad de Derecho sobre el tema: Acuerdos Internacionales. Escribió artículos para las revistas “Pravnik”, “Knjizevna rec” y “NIN”. Desde el año 2004 es miembro del Consejo de la Corona de la familia real Karadjordjevic y fue también el Vicepresidente del Consejo de Administración de la Fundación Milos Crnjanski. En el año 2013 fue nombrado el Secretario Cultural de la ciudad de Belgrado. Habla inglés y francés.

Emir Kusturica es el director de cine serbio, actor, escritor de prosa y músico, que dos veces ha ganado “La Palma de Oro” en el Festival de Cine de Can, “El oso de Oro” en el Festival de Cine de Venecia, los premios “Cesar”, como también otros reconocimientos relevantes. Recibió la Medalla de Caballero de la Orden francesa de las Artes y las Letras. Es fundador y director del festival de música y cine “Kustendorf”, que se celebra en el pueblo étnico Drvengrad y también es el creador creativo de Andricgrad (Andric – ciudad), el centro cultural, dedicado a Ivo Andric. Entre la multitud de las películas dirigidas por él, destacan: “¿Te acuerdas de Dolly Bell?”, “Papá está en viaje de negocios”, “Tiempo de gitanos”, “El sueño de Arizona”, “Underground”, “Gato negro, gato blanco”, “La vida es un milagro”, “Prométeme” y “En la vía láctea”. Ha escrito los libros “La muerte es sólo un rumor infundado” y “Cien miserias”.

УЧЕСНИЦИ БЕОГРАДСКОГ КОНТРАПУНКТА: Јуриј Пољаков и Франсиско Лопез Сача

PARTICIPANTS AT BELGRADE COUNTERPOINT: Yury Polyakov and Francisco López Sacha

LES PARTICIPANTS DU « CONTREPOINT DE BELGRADE » : Youri Poliakov et Francisco Lopez Sacha

УЧАСТНИКИ БЕЛГРАДСКОГ КОНТРАПУНКТА: Јуриј Пољаков и Франсиско Лопес Сача

“贝尔格莱德多重旋律”文学论坛于：尤里·伯黎亚克夫
弗朗西斯科·罗佩兹·萨查

LOS PARTICIPANTES DEL CONTRAPUNTO DE BELGRADO: Yuri Poliakov y Francisco López Sacha

SELECCIÓN DE LA TRANSCRIPCIÓN DEL “CONTRAPUNTO DE BELGRADO”

VLADAN VUKOSAVLJEVIĆ: ... Considero que la cultura del hombre, o de la humanidad, es básicamente una cultura común porque son motivos comunes, factores impulsores e inspiración antropológica fundamental que conduce al desarrollo de la cultura. Pero, por otro lado, se plantea la cuestión de si es necesario que la cultura global sea en realidad mosaica, o incrustada en un complejo mosaico de culturas que preservan la autonomía de su valor, sus características, sus conceptos sobresalientes, que son indivisibles e incomparables. Y si tales culturas conservadas y formateadas pueden encajar juntas -y me parece que pueden, y deben hacerlo- en un solo mosaico, compuesto de algunos patrones generales, pero también específicos ... Hoy, en este medio, en el mundo globalizado, con cierta simplificación, la cultura se reduce a una cultura de la banalidad. Los temas que representan el contenido más profundo siguen siendo los más comúnmente relacionados con el círculo estrecho de expertos, marginados o extremos en el espacio de los medios. Hoy estamos siendo testigos de un complejo proceso de trivialización y banalización, tanto del espíritu humano como de los logros humanos ...

EMIR KUSTURICA: ... Hoy, cuando hablamos de cultura, inevitablemente estamos hablando del estado. La cultura se derrumba porque el estado se derrumba. Y todos los países del mundo están pereciendo porque son una molestia para lograr trans - yo diría -, trans-corporaciones nacionales a los que los Estados se interponen en el camino de la creación de una especie de estado totalitario, estado totalitario democrático ... Toqué en casi todos los continentes y mostré mis películas en todos los continentes del mundo, y en un momento me sorprendí pensando “no es tan malo”. Porque, por un lado, este enfoque global de artefactos y los mismos artefactos están creando de un pequeño entorno en sí mismo un ambiente grande, si tienen algo que decir. Sin embargo, estaba interesado en la fuente política de crear las oportunidades para la globalización efectiva. Creo que ella es la que más éxito haya tenido en la igualación de las ideas conformistas del mundo, pero hoy en lugar de monumentos, por ejemplo, a Njegos, podemos levantar un monumento a la nevera o el sillón de masaje, un Mercedes, un pequeño avión, y creo que en todos los continentes estarían de acuerdo en que es mejor así. No porque realmente sea mejor o más importante que Njegos, sino porque todos lo reconocen como un tema cercano ...

ZHANG KANGKANG: ... No deberíamos decir que solo lo que es nuestro, a nivel nacional, es lo mejor y que debe ser aceptado por todo el mundo, ni deberíamos obligar a otros a admirarlo, pero de hecho necesito atraerlo yo para que te interese, no para imponer mi cultura en ti. Creo que nuestros esfuerzos deben invertirse en expandir nuestro amor por el mundo y la humanidad. Desearía que la globalización fuera así, no bailar sólo para que vosotros me miren, sino que bailemos juntos ...

DAVID HOMEL : ... Una vez que triunfó, cuando ya no había más sistemas políticos competitivos, el capitalismo descubrió de repente que podía aumentar. Que no tiene que tener, o incluso si tenía conciencia, no tiene que trabajar en esa conciencia, puede hacer lo que quiera, no tiene que preocuparse por lo que los trabajadores o las masas dicen y piensan, porque los trabajadores o la masa no tenía otro refugio. O al menos eso fue pensado. Este es el panorama político que enfrentamos. Entonces, qué está sucediendo ahora, cuando el capitalismo no tiene un rival. Tal vez se devorará a sí mismo, tal vez eso es lo que está sucediendo en este momento. Tal vez esto es lo que la gente piensa cuando habla del capitalismo tardío ...

GUNNAR KVARAN: ... Tenemos una parte importante del mundo de la cultura que está más conectado con la globalización económica, que se asocia con este tipo de métodos agresivos, liberales, capitalistas de producción y la riqueza de dinero. Por otra parte, en la que trabajo, tenemos un arte contemporáneo internacional, que vuelve a sonar como otra gran máquina que domina el mundo, pero la situación en el arte contemporáneo es muy interesante en los últimos diez, quince, veinte años, porque tenemos un cambio muy importante en términos de dominación del poder ... No hay más escuela, ningún movimiento que domine el arte contemporáneo, y el tipo de poder de dominación vertical que una vez existió. En el mundo del arte contemporáneo, tenemos más y más diálogos. Cada vez conocemos más el lenguaje, los estilos y los materiales en todo el mundo. Hay una situación que es un tipo de intercambio constante. Y es por eso que tenemos una imagen más equilibrada de la globalización ... Es importante que los países más pequeños tengan la oportunidad de participar en este diálogo y en ese intercambio. Por supuesto, es en estos países más pequeños que se dan una oportunidad. En Escandinavia, lo llamamos política cultural. En nuestro contexto, es extremadamente importante. Países pequeños como Islandia, desde trescientas mil personas hasta, digamos, cinco millones de personas, no tienen una gravedad especial en la globalización. Entonces necesitamos hacer algunas estrategias en tal situación ...

VLADAN VUKOSAVLJEVIĆ: ... Creo que las naciones pequeñas - entienden esto de manera muy condicional, pequeña en número, porque no hay cultura grande y pequeña - deben con mayor sensibilidad y cuidado preservar su tradición cultural. Para las naciones pequeñas existe la amenaza de permanecer sin su lengua, sin su alfabeto. De quedar sin su núcleo cultural básico, que es la fuente más fuerte de la inspiración artística. Creo que las naciones pequeñas, con mayor vigilancia, tienen que preservar su tradición cultural, pero por supuesto también tener las ventanas y puertas abiertas para lo mejor que proviene de otros círculos culturales y otras zonas culturales ...

FRANCISCO LÓPEZ SACHA: ... Tengo que hablar de algo doloroso, sobre el proceso de la colonización, donde el proceso de la globalización de la humanidad realmente comenzó. Un largo, largo proceso de colonización comenzó desde el momento en el que Cristóbal Colón llegó a América. Este intercambio no fue realmente un intercambio, sino un golpe, un golpe muy violento, donde los habitantes, los nativos, perdieron su autonomía. África fue destruida para sostener el capitalismo y el colonialismo en Europa. No es un proceso de intercambio, es un proceso transcultural ... No debemos desafiar la verdadera cultura auténtica creada por las naciones de cualquier parte del mundo. Mantener el arte, la cultura y su identidad significa mantener la complejidad de la especie humana. No debemos rendirnos en esto. Entonces podemos convertir la globalización en algo que nos beneficiará. Es importante utilizar esta capacidad del ser humano para transformar esta posibilidad de comunicación en una globalización solidaria, lo que es el reconocimiento de un ser humano en su integridad ...

YURI POLIAKOV: ... Quiero llamar su atención sobre el hecho de que la globalización tiene formas positivas, pero a veces hay frutos bastante malos. Hace quince años, estaba al frente de una delegación que visitó a Kosovo. Nos enseñaron las iglesias demolidas, que hoy tendrían miles de años, si no fueran destruidas. Y sentí allí, pero qué tipo de globalización. Nos llevaron en vehículos blindados nos protegían los indios e italianos con cascos azules, y eramos una delegación de Moscú, y en todo momento sentíamos los golpes de las piedras que tiraban al nuestro coche los niños albaneses. Tal globalización no causa ningún optimismo particular ...

VLADIMIR PIŠTALO: ... No se trata de si tendremos globalización, sino bajo qué condiciones. El hombre que ganó el Premio Nobel de cultura serbia, Ivo Andric, era anticolonialista, miembro de asociaciones nacionales que luchaban por la liberación nacional, y creo que la independencia cultural es más importante que la independencia política. Él dijo: “Es un placer preguntarle a otro qué le duele”. Hay una escena famosa cuando el cónsul vienés acude a uno de sus personajes y le dice con un poco de ironía: “Usted tiene buenas gafas vienesas”. Y esta contesta: “Las gafas son vienesas, y nuestros ojos son nuestros”. Y estos teléfonos inteligentes son de California, pero nuestros ojos todavía son nuestros. Es una historia global. Entonces, probablemente haya un intento de estandarizar sus ojos. Un intento de estandarizar los ojos asociados con el poder económico que siempre se sigue ...

EMIR KUSTURICA: ... Los primeros viajes a Cuba y los primeros viajes a América fueron de hecho una búsqueda de ganancias porque el capital y la colonización, o la globalización, no tienen ningún propósito humano. Lo que tiene es una necesidad de ganancia. Entonces, cuando se trata de la globalización, no hay un aspecto humano. Hay un aspecto tecnológico, y sus consecuencias generalmente conducen a cambios positivos en la sociedad, pero también a la disminución y bloqueo de las culturas y economías locales ...

DAVID HOMEL: ... Es cierto que no existe una cultura global y creo que cuando hablamos de globalismo, estamos hablando de algunos procedimientos comerciales que están relacionados con el comercio o el intercambio comercial. El sacrificio de las diferencias culturales, para que el comercio internacional sea dirigido por países más grandes, con el objetivo de hacer que las diferencias culturales no perturben el comercio internacional. Al mismo tiempo, podríamos globalizar la solidaridad, tal vez sea una forma de devolver esa idea y robarla. La idea de globalización por parte de algunas fuerzas que podemos llamar a nuestros enemigos, aunque puede ser una palabra demasiado fuerte.

ZHANG KANGKANG: ... La tecnología realmente no puede resolver todas nuestras preguntas, tenemos que pensarlo nosotros mismos. En asuntos del alma, el hombre debe pensar por sí mismo. Por lo tanto, considero que la literatura en la época de las tecnologías desarrolladas también debe ser una expresión de un tipo de humanidad, y debemos ser conscientes de que debemos retener la especificidad de cada cultura. Esto es extremadamente importante, es el último territorio donde guardamos la identidad nacional ...

YURI POLIAKOV: ... Creo que el peligro es que las nuevas tecnologías permitan a los imitadores sin talento alcanzar el éxito. La tecnología no contribuye al talento, simplemente facilita la distribución. Me temo que terminará trayendo artistas reales que tienen talento de Dios para ser marginados por personas que están armadas con tecnología. Estas personas tienen una tarea completamente diferente y creo que esta será una lucha real entre personas talentosas e imitadoras de la tecnología armada. Creo que ese es el mayor problema en la cultura. ¿Y quién ganará? Lo sé, pero no te lo diré ...

FRANCISCO LÓPEZ SACHA: ... Si un hombre no puede y no tiene derecho a participar, está perdido. Es doloroso que el uso de la tecnología pertenezca, de hecho, a países grandes y poderosos, de modo que los países menos poderosos no tengan la oportunidad de compartir este bienestar y evolucionar. Considero que este es el tema más difícil en el proceso de globalización. La pérdida de nuestra autonomía como seres humanos, la pérdida de nuestra intimidad. En una ocasión, Maxim Gorki le preguntó a Tolstoi qué talento tenía, y Tolstoi respondió: el talento es amor. Míren a los enamorados, todos tienen talento.

DECLARACIÓN DE BELGRADO

Llegamos aquí, a la ciudad en el antiguo y simbólico límite de los mundos, en el lugar de colisiones frecuentes, pero también en los cruces culturales, en el deseo de convertir nuestra conversación en un intercambio y una permeación significativos. La necesidad de encuentros tiene en cuenta las diferencias individuales y las herencias diferentes que tenemos como base propia. El gran escritor serbio que vivió en esta ciudad, el ganador del Premio Nobel, Ivo Andrić, señaló, en una importante ocasión, que el trabajo al que dedicó su vida contiene la verdadera historia de la humanidad. La cultura sabe que la verdad sobre el hombre y el tiempo no tiene solo un lado. La cultura no condena, especialmente no calculada y ciegamente, pero trata de comprender. Hoy en día, el vórtice de la época altamente tecnológizada suprime el margen de las aspiraciones culturales que una vez no se han cuestionado. Las relaciones entre naciones se estrechan y alinean la abundancia cultural del mundo. Las destrucciones son tanto físicas como espirituales, y los portadores del poder exponen sus intereses como valores incuestionables. Si podemos estar de acuerdo en algo definitivamente, es que la creatividad no soporta las verdades y limitaciones impuestas, de dónde sea que provienen. El estilo de vida neurótico y superficial global, que se impone como el único posible y único aceptable, transforma la visión antigua o iluminadora del hombre completo en un ser unidimensional, y la comunidad humana en biomasa, apta para el procesamiento y transformación mental rápido. La industria mundial de entretenimiento y anticultura se emplea en la dirección descrita y se esfuerza por superar y dominar completamente. Excepto a otras divisiones y diferencias que son inevitables, la cultura debe contribuir a la multidimensionalidad del mundo. Debería ayudar a recuperar a un individuo caído bajo la presión de época. La cultura es una expresión de cuestiones y responsabilidad. La cultura es la conciencia de que el mundo no comenzó ayer, ni durará solo por nuestra duración. Una cultura de diferencias es una verdadera riqueza del contrapunto, no un lío de conflictos. Toda conversación comprensiva da un paso hacia tal conciencia. Nosotros hacemos este pequeño paso aquí:

Zhang Kangkang

Gunnar Kvaran

Vladimir Pistalo

Yuri Poliakov

Francisco López Sacha

David Homel

Emir Kusturica y Vladan Vukosavljevic

El 5 de junio de 2018.

Са српског превела Ана Којић

БЕОГРАДСКИ КОНТРАПУНКТ ● BELGRADE COUNTERPOINT ● LE CONTREPOINT DE BELGRADE
БЕЛГРАДСКИЈ КОНТРАПУНКТ ● 贝尔格莱德多重旋律 ● CONTRAPUNTO DE BELGRADO